PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 260 (5034)

TRST, četrtek 2. novembra 1961

Nov zločin francoskih kolonialistov v Alžiriji

Strahoten pokol nad alžirskim prebivalstvom med velikimi plebiscitarnimi manifestacijami

Uradno priznavajo, da so vojaki ubili 76 Alžircev, mnogo pa jih ranili - Alžirski minister Jazid je izjavil, da je število žrtev mnogo večje - Ben Heda je znova ponudil pogajanja - Manifestacije v Maroku in v Parizu - Važen intervju alžirskega notranjega ministra

ALŽIR, 1. — V Alžiriji so danes padle nove nedolžne žrtve francoskih kolonialistov. Alžirsko ljudstvo je hotelo z mirnimi manifestacijami praznovati svoj narodni praznik ob sedmi obletnici revolucije in poudariti, da želi mirno sožitje s Francozi. Toda francoske oborožene sile so izvršile med prebivalstvom nov strahoten pokol. Ni znano, koliko žrtev je padlo. Toda celo uradno priznavajo, da je bilo ubitih 76 ljudi, mnogo pa jih je bilo ranjenih.

Minister za informacije v alžirski vladi Jazid je na tiskovni konferenci izjavil: «Alžirsko ljudstvo se je danes plebiscitarno izreklo za politiko alžirske vlade in je proslavilo današnji narodni dan prvega novembra v znamenju neodvisnosti, onemeliske celovitosti in sožitja z Evropejci v Alžiriji.

Današnje manifestacije v Alžiriji so imele miren značaj. Poudarjamo, da v nobenem primeru ni noben manifestant uporabil, kjer koli so bile manifestacije, ki smo jih organizirali mi. Uradno število žrtev je manjše od dejanskega. Morda bomo jutri podali pregled žrtev na podlagi poročil naše politično-vojaške organizacije. Današnji dan je potekal v znamenju sožitja med Evropejci v Alžiriji in Alžirci. Ni bilo nobenega sovražnega dejanja proti Evropejcem. Današnji dan je pokazal tudi majhno važnost skupine avanturistov OAS. Ravno tega je pokazal, da Alžirci ni samo v kakem predelu Alžira, Orana ali Costantine. Alžirsko ljudstvo se ni odzvalo pozivu alžirske vlade in je dalo odločilen prispevek stvari pogajanj in mirnega Torej čemu stvari zavlačevati. Mir v Alžiriji je mogoč, ker je blizu in gre prek pogajanj.»

Generalna delegacija francoske vlade v Alžiru trdi v uradnem poročilu, da «kljub velikim naporom FLN, ki je hotela organizirati velike množične manifestacije, se lahko reče, da so manifestacije 1. novembra na pol propadle».

Prve manifestacije so se začele v Alžiru kmalu po osmi uri zjutraj. V velikih muslimanskih predelih Bar El Kef in drugih so se začele zbirati velike skupine Alžircev, ki so nosili alžirske zastave in vzklikali neodvisnosti. Od vsega začetka so začeli francoski vojaki in policaji manifestante napadati in razganjati. Že zgodaj zjutraj je bilo več ranjenih. V predelu Diar El Mahcoul se je ob 9. uri zbralo več tisoč manifestantov, ki so nosili zeleno - bele zastave alžirske osvobodilne fronte. Tudi te je policija takoj napadla. V drugih predelih mesta so se prav tako ob isti uri zbirale skupine, ki so šle v sprevodih po ulicah. Z oken pa so jih ženske spodbujale in vzklikale neodvisnosti.

V mestu je vladalo pravo obsedno stanje. Vse strateške točke so bile močno zastražene. Na številnih krajih so postavili bodečo žico. Vsi dohodi v muslimanski del mesta so bili zaprti z bodečo žico in stražili so jih vojaški oddelki z oklepnimi avtomobili. Po ulicah so krožili tanki. Vsi Alžirci so danes stavkali. Njihove trgovine so bile zaprte, trgi so bili prazni in le malo taksijev je vozilo po ulicah. Prvi streli so se slišali v predelih Diar El Kef in Climat de France. Že kmalu popoldne so uradno sporočili, da je bilo med Alžirci 30 mrtvih in 60 ranjenih, medtem ko je bilo neuradno govora o 60 mrtvih in 80 ranjenih. Najhuje je bilo v nekaterih manjših krajih v Vzhodni Alžiriji. Velike demonstracije so bile v Oranu, v Mostaganemu in Tlemcenu. Prav tako so bile velike demonstracije v Costantini, Boni in številnih drugih krajih. V Costantini so na demonstrante streljali padalci.

Mrtvi in ranjeni so bili skoraj v vseh krajih, kjer so Alžirci množično demonstrirali. Povsod so vojaki, padalci in policaji streljali na demonstrante. O tem poročajo iz vseh predelov Alžira, iz Bone, iz Blide, Orana, Setifa, Costantine in številnih drugih manjših krajev. Kakor običajno, opravičujejo francoske oblasti svoje pokole s trditvijo, da so se med demonstrante pomešali oboroženi alžirski vojaki ter da so začeli streljati na francoske vojake in policaje.

Oboroženi vojaki alžirske vojske so napadali le vojaške postojanke, kakor vsa dosedanja leta vojne proti Francozom. Tako so danes napadli tudi vojaško postojanko v Razel-Haiun v departmaju Batna. Francoska vojska pa je v odgovor ubila več civilistov, kakor se to pogostoma dogaja.

TUNIS, 1. — Ob sedmi obletnici alžirske revolucije je bilo v Tunisu veliko zborovanje, na katerem je govoril predsednik alžirske vlade Ben Heda. Govoril je tudi tunizijski državni tajnik Ladghan, ki je izrekel solidarnost z alžirskim ljudstvom in njegovo borbo.

Ben Heda je med drugim izjavil: «V trenutku, ko vam govorim, umirajo številni Alžirci za suverenost in narodno neodvisnost po ulicah alžirskih mest: ogromna množica manifestira v tem trenutku in zahteva svojo neodvisnost.

Alžirska vstaja je z današnjim dnem stopila v osmo leto in je že hudo zamajala kolonializem ne samo v Alžiriji, temveč v vsej Afriki.» Zatem je Ben Heda pozval zbrano množico, naj posveti svoje misli stotisočem mučenikov, ki so padli za domovino, in je nadaljeval: «Povsod so v prijateljskih prestolnicah organizirali manifestacije. Od povsod, od Pekinga do Moskve kakor tudi iz ZDA prihajajo solidarnostne brzojavke». Omenil je zatem, da je načelo neodvisnosti priznala tudi francoska vlada, ter je obsodil zahodne države, ki pomagajo Franciji v vojni proti alžirskemu ljudstvu. Nadaljeval je: «Premagati moramo še številne težave. Od milijona Evropejcev v Alžiriji podpirajo nekateri alžirsko stvar, drugi pa samo škodijo prihodnosti. Vsi Evropejci bi morali podpirati alžirske zahteve, da se ohrani možnost sožitja. Dobili bodo vsa jamstva.»

Ben Heda je poudaril, da je Sahara sestavni del Alžirije, in je pripomnil, da so se prav v zvezi s Saharo razbila pogajanja v Lugrinu. Poudaril je, da ostane alžirsko stališče glede tega nespremenjeno.

«24. oktobra, je nadaljeval Ben Heda, smo sporočili Franciji nove predloge. Gre za začetek pogajanj na podlagi neodvisnosti, katere načelo je priznala tudi sama Francija. Pripravljeni bi bili slediti nasprotniku po poti samoodločbe, tudi če je ta pot predolga. Obsodili smo francoski napad v Bizerti, kakor da bi bil naperjen proti Alžiriji. Cenili smo pomoč predsednika Burgibe alžirski stvari. Ne vemo, kako bi mu izrekli svojo hvaležnost.

Z našo enotnostjo in požrtvovalnostjo alžirskega ljudstva bomo premagali vse težave. Nadaljevali bomo našo borbo do dneva, ko bomo uspeli zgraditi demokratično alžirsko republiko.»

Clan alžirske delegacije na

(Nadaljevanje na 2. strani)

—«»—

Poziv afriško-azijske skupine

NEW YORK, 1. — Afriško-azijska skupina v OZN je objavila danes izjavo o Alžiriji, zato da prispeva k iskanju mirne rešitve. V svoji izjavi zahteva začetek neposrednih in uradnih pogajanj med francosko in alžirsko vlado v okviru spoštovanja narodne enotnosti alžirskega ljudstva in ozemeljske celovitosti Alžirije skupno s Saharo, in sicer na podlagi resolucije zadnjega zasedanja skupščine OZN, ki priznava alžirskemu ljudstvu pravico do samoodločbe in neodvisnosti ter jemlje na znanje odgovornost OZN v iskanju mirne rešitve. Izjava zahteva tudi izpustitev petih alžirskih ministrov in njihovo udeležbo pri pogajanjih.

Ameriški predstavnik v OZN Stevenson in britanski predstavnik Godber sta objavila danes izjavo, v kateri ugotavljata, da ni mogoč sporazum s Sovjetsko zvezo o številu pomočnikov začasnega glavnega tajnika OZN. Zato sta obe vladi sklenili, da prepustita tajniku samemu odločitev glede tega. Oba poudarjata, da pripada ta naloga izključno glavnemu tajniku.

—«»—

Gladovna stavka zaprtih Alžircev

PARIZ, 1. — Alžirski minister Ben Bela in ostali štirje ministri, ki so zaprti v Franciji, bodo začeli jutri gladovno stavko iz solidarnosti z jutrišnjo stavko vseh alžirskih patriotov, ki so zaprti v Franciji.

—«»—

O tajniku OZN

NEW YORK, 1. — Sovjetski delegat v OZN Zorin se je razgovarjal danes eno uro z burmanskim delegatom U Tantom. Po razgovoru je Zorin izjavil, da je sporazum o začasnem tajniku OZN blizu.

—«»—

Ben Gurion sestavil vlado

HAIFA, 1. — Ben Gurion je sestavil novo izraelsko vlado. Gre za koalicijsko vlado štirih strank levega centra, ki so: Mapai (laburistična), Ahdut Avodah (enotna socialistična), Narodna verska stranka in Palie Agudath (verska laburistična). Koalicija razpolaga z 68 glasovi [illegible] parlamentu, v katerem je [illegible] no 120 poslancev. Ben G[illegible] je prevzel tudi obramb[illegible] ministrstvo. Golda Meir je ostala zunanja ministrica, Levi Eshkol finančni minister in Moše Dayan minister za kmetijstvo.

Od 17 ministrskih mest jih je 11 pripadlo stranki Mapai.

—«»—

TEL AVIV, 1. — Kakor poroča večerni list «Maariv» bo razsodba proti Adolfu Eichmannu objavljena 15. decembra v Jeruzalemu.

Pogreb Einaudija

Krsta s truplom bivšega predsednika republike Einaudija v knjižnici njegovega dvorca v Rimu

RIM, 1. — Danes dopoldne so posmrtne ostanke senatorja Einaudija položili na mrtvaški oder v pritličju senata, kjer so se njegovemu spominu poklonili tisoči in tisoči oseb, od predsednika republike Gronchija, predsednika vlade Fanfanija, predsednika senata Merzagore, ministrov, poslancev, senatorjev, voditeljev strank, tujih diplomatskih predstavnikov, profesorjev in drugih javnih delavcev, do preprostih ljudi iz vseh slojev. Soproga pokojnika in njegovi trije sinovi pa so v bližnji sobi sprejemali izraze sožalja oseb, ki so pokojnika kakor koli poznali.

Ob 16.30 so položili krsto na lafeto in jo prepeljali v cerkev Santa Maria degli Angeli. Vzdolž pogrebnega sprevoda in na trgu pred baziliko se je zbralo mnogo, predvsem starejših ljudi, trgovine in javni lokali pa so v znak žalosti zaprli svoje obrate.

Ko je pogrebni sprevod prispel na trg pred baziliko, se je vlil dež, ki pa ni mogel pregnati ljudi.

Pogrebno svečanost je opravil kardinal Traglia, nato so krsto prenesli iz cerkve in jo položili na lafeto, medtem ko je polk vojakov izkazal pokojniku vojaške časti, vojaška godba pa je igrala pogrebno koračnico. Krsto so prepeljali na železniško postajo, od tam pa z vlakom v Turin.

Pittermann odkril spomenik žrtvam nacizma v Gradcu

V skupni grobnici leži 1216 Jugoslovanov in 900 pripadnikov drugih narodov - Leskošek: «Spomenik naj bo dejanski most miru in sodelovanja»

GRADEC, 1. — Ob navzočnosti več tisoč Gradčanov, okrog 2000 ljudi iz LR Slovenije ter visokih avstrijskih in jugoslovanskih zastopnikov je podpredsednik avstrijske vlade dr. Pitterman odkril danes v Gradcu spomenik žrtvam nacizma. V skupni grobnici na osrednjem pokopališču v Gradcu, ob kateri je bil odkrit spomenik, leže pomrtni ostanki 1216 jugoslovanskih in okrog 900 pripadnikov avstrijskega odporniškega gibanja, političnih preganjancev in žrtve nacizma iz Češkoslovaške, Sovjetske zveze, Poljske, Nemčije, Francije, Grčije, Madžarske, Velike Britanije in Izraela. Na 20 metrov visokem granitnem obelisku, ki je izdelan po načrtu ljubljanskega arhitekta Borisa Kobe, iz pohorskega granita, so vklesane besede v jezikih vseh omenjenih narodov:

«Verujte svobodo in mir, za katera smo dali svoje življenje.»

V imenu Združenja zveze borcev Jugoslavije je na slovesnosti govoril podpredsednik zvezne skupščine Franc Leskošek. Izrazil je željo, naj bi spomenik ne samo simboliziral nedavne uspešne borbe proti nacizmu, temveč tudi sodobnega odpora vsem mračnim reakcionarnim silam. Leskošek se je dotaknil tudi avstrijsko-jugoslovanskih odnosov in ugotovil, da ti lahko kažejo kot zgled, kako se z dobro voljo in razumevanjem vsa vprašanja skupaj rešijo. Dejstvo, da v Avstriji živi tudi del slovenskega ljudstva, daje še večjo možnost za obogatitev in razširitev tega sodelovanja. Leskošek je poudaril, da se bodočnost in bodoče generacije najbolj oddolžile žrtvam slovenskega, avstrijskega in drugih narodov, če bo ta spomenik ne samo simboličen, temveč tudi dejanski most med in sodelovanja med narodoma Avstrije in Jugoslavije.

Podpredsednik avstrijske vlade dr. Pitterman je opozoril na pomen borbe proti nacizmu in na potrebo, da današnje generacije nadaljujejo odločno borbo za mir in svobodo proti vsem silam, ki ponovno ogrožajo varnost človeka.

Otvoritja spomenika so se udeležili z avstrijske strani poleg podpredsednika Pitterman še notranji minister Afritsch, predsednik deželne skupščine Stajerske Brunner in zastopniki političnega življenja in borbenih organizacij. Z jugoslovanske strani so poleg Leskoška navzoči tudi zveznega izvršnega sveta Josip Hrnčević, predsednik Zveze borcev Slovenije Ivan Maček, podpredsednik izvršnega sveta Slovenije dr. Jože Vilfan, drugi člani izvršnega sveta Slovenije, zastopniki Zveze borcev in drugih organizacij Stajerske in Gorenjske, dalje veleposlanik FLRJ na Dunaju Ivo Sarajčič ter diplomatski in konzularni zastopniki drugih držav.

Po odkritju spomenika je podpredsednik deželne vlade Stajerske Matzner gostom priredil kosilo. Med kosilom sta Matzner in Josip Hrnčević izmenjala zdravici, v katerih sta izrazila željo po nadaljnjem razvoju prijateljskega sodelovanja in medsebojnega razumevanja med Jugoslavijo in Avstrijo.

—«»—

Svečanosti na grobovih po vsej Sloveniji

LJUBLJANA, 1. — Danes, na dan mrtvih, so člani družbenih organizacij in šolske mladine obiskali grobove padlih borcev in žrtev fašističnega terorja in položili vence. V mnogih krajih so odkrili spominske plošče padlim borcem v narodnoosvobodilni borbi. Posebno velike komemoracije so bile v Ljubljani na Trgu narodnih herojev, zatem v Gramozni jami in na Urhu. Podobne komemoracije so bile v Mariboru, Celju in Begunjah.

—«»—

Polaganje vencev na grobove padlih Jugoslovanov v Italiji

RIM, 1. — Zastopniki jugoslovanskega veleposlaništva v Rimu so položili danes vence na številne grobove jugoslovanskih borcev v Campo-Verano Testaccio v Rimu, v Bariju, v Castrignano, Arezzu, Ceseni, Macerati in drugih krajih.

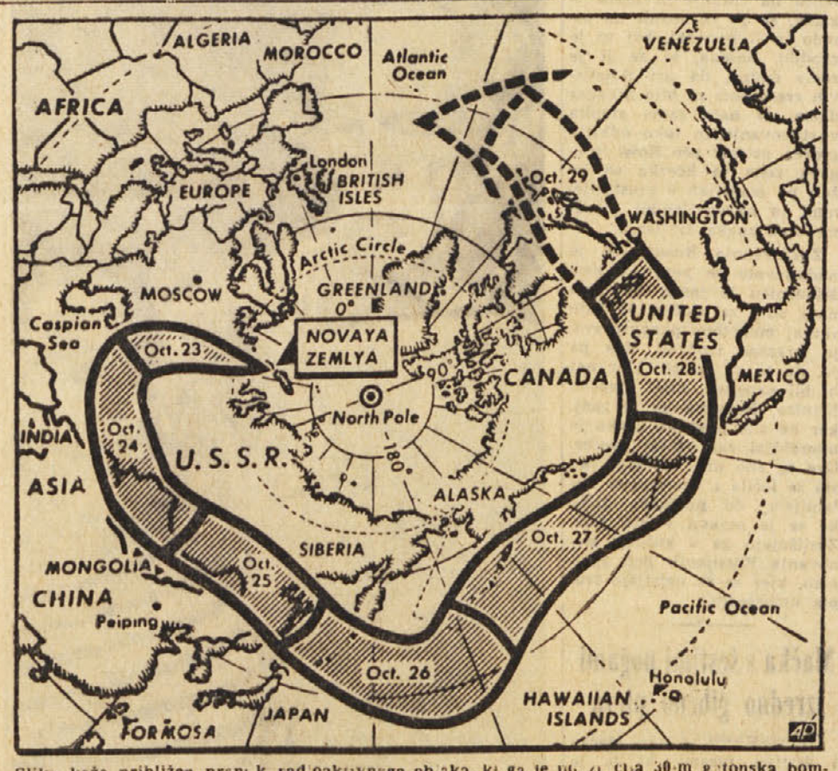

Slika kaže približen premik radioaktivnega oblaka, ki ga je povzročila 50-megatonska bomba, ki je eksplodirala 23. oktobra. Meteorologi predvidevajo, da se bo radioaktivni oblak 50-megatonske bombe, ki je tudi eksplodirala na Novi Zemlji, premikal približno enako

Novi protesti proti nadaljevanju atomskih poskusov

Poziv 1060 fizikov več narodnosti velesilam naj se sporazumejo o prenehanju eksplozij

Danes v političnem odboru OZN glasovanje o resoluciji šestih držav

V ZDA napovedujejo poskuse z nevtronsko bombo

BOLOGNA, 1. — Zavod za fiziko na univerzi v Bologni je objavil — istočasno kakor se je to zgodilo danes po vsem svetu — poziv proti jedrskim poskusom, ki so ga pripravili na pobudo skupine fizikov na svetovnem kongresu o jedrski fiziki, ki je bil v Aix En Provence od 7. do 13. oktobra. Poziv je do sedaj podpisalo 1060 fizikov, med katerimi nekaj Rusov, en Bolgar, dva Čeha, 27 Jugoslovanov, 13 Američanov, en Madžar, en zahodni Nemec in 315 Italijanov.

Poziv se glasi: «Podpisani jedrski fiziki različnih narodnosti so zelo zaskrbljeni zaradi poslabšanja mednarodnega položaja, ki je dosegel vrhunec z obnovitvijo poizkusov z jedrskim orožjem. Upoštevajoč, da nobena vojna, ki bi se začela med velikimi državami, ne bi mogla ostati omejena samo na konvencionalno orožje, temveč bi neizbežno postala atomska vojna, da nobena korist tako imenovane vojaške zmage ne bi opravičila ogromnega in dokončnega unicenja, ki bi ga povzročilo atomsko orožje, in ker reševanje mednarodnih sporov s silo ni neizbežno, temveč se je moč temu izogniti z odločno akcijo odgovornih državljanov vseh dežel, poziva vse ljudi zdravega razuma, najsi bodo njihove politične ideje kakršne koli, naj se pridružijo zahtevi, da vlade vseh držav, predvsem pa vlade velikih držav, začnejo takoj pogajanja za mirno rešitev sedanjih mednarodnih sporov, še posebno berlinskega vprašanja, da se sporazumejo o ukrepih, ki naj pripeljejo do popolne razorožitve, med katerimi je tudi prenehanje vseh poizkusov z jedrskim orožjem v vseh državah.»

Tunizijska vlada je objavila sinoči izjavo, s katero odločno obsoja jedrske poizkuse. Izjava poudarja, da je nadaljevanje jedrskih poizkusov velika grožnja za vse človeštvo, in zato ga je treba odločno obsoditi.

Predsednik kanadske vlade Diefenbaker, ki se je sinoči vrnil iz Japonske, je izjavil, da je «resna možnost, da zahodne države obnovijo jedrske poizkuse kot posledico sovjetske enostranske odločitve. Dodal je, da so zadnji sovjetski jedrski poizkusi morda postavili Sovjetsko zvezo «v še bolj ranljiv položaj», varnost drugih držav pa se je znatno zmanjšala.

Ameriški list «Daily News» pa piše, da bodo v ZDA verjetno v kratkem preizkušali novo bombo, ki lahko umori živa bitja, ne da bi poškodovala razne naprave. List pravi, da gre za nevtronsko bombo, ki lahko povzroči na področju s premerom poldrugega kilometra, izstrelitev «nevidnih in nezaznavnih» nevtronov. Nevtroni lahko prodrejo skozi železobetonski zid debel en meter, umorijo vojake v notranjosti tanka, ne da bi tank najmanj poškodovali. «Bomba lahko umori strojepisce pri pisalnem stroju, znanstvenike pri elektronskih aparatih, poslovne ljudi pri mizi, ne da bi bili njihovi papirji in njihove stvari najmanj poškodovani, ali nič več kakor bi bili poškodovani od sunka, ki lahko razbije šipe na oknu. Eksplozija in toplotni učinki bombe so zmanjšani na najmanjšo raven in moč eksplozije je v tem, da povzroči «izstrelek» smrtonosnih nevtronov».

«Daily News» pravi, da bodo morda to bombo preizkušali v kratkem času. List pripominja, da «gre za nekaj mesecev, ko bodo ZDA obnovile svoje jedrske poizkuse».

NEW YORK, 1. — Pred političnim odborom OZN se nadaljuje razprava o jedrskih poizkusih. Včeraj je ciprski delegat Rosides izjavil, da je eksplozija «superbombe» ustvarila povsem nov položaj, ki ga mora odbor upoštevati. Po njegovem mnenju je treba jedrske poizkuse zaradi hudih posledic radioaktivnih padavin imeti za «napad na vse človeštvo» in kot take jih mora OZN obsoditi.

Britanski predstavnik Godber je označil eksplozijo omenjene bombe kot «zločin proti človeštvu, ki ga morajo vse navzoče delegacije najstrožje obsoditi». Izjavil je, da bo njegova delegacija glasovala proti resoluciji sestih držav, ki predlaga moratorij. Dodal je, da sovjetski poizkusi pokazali, da ni moč imeti zaupanja v SZ, kar se tiče spoštovanja novega moratorija. Ponovil je, da bi bilo treba takoj skleniti sporazum o prepovedi jedrskih eksplozij ob primernem nadzorstvu. Dodaj je še, da Velika Britanija želi obnoviti pogajanja v Ženevi in da je pripravljena proučiti vsak sovjetski predlog za rešitev jedrskih poizkusov.

Japonski delegat je v imenu svoje vlade pozval ZDA, naj tudi v sedanjih okoliščinah «pokažejo zdrav političen in moralen čut» ter naj ne obnovijo jedrskih poizkusov v atmosferi.

Na današnji razpravi je pakistanski delegat govoril proti resoluciji, ki predlaga mora-

(Nadaljevanje na 2. strani)

—«»—

Kardelj o poglobitvi samoupravnega sistema

NIS, 1. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je poudaril danes na sestanku stalne konference mest Jugoslavije v Nišu, da je razvoj jugoslovanskega gospodarskega sistema ustvaril take družbene odnose v komunah, da onemogočajo birokratizem, samovoljo, centralizem in druge negativne pojave. Zato meni, da morajo komune in republike postati še bolj aktivne v reševanju gospodarskih vprašanj in v vsklajevanju gospodarskih odnosov na tem področju. Komune in republike morajo dobiti večje možnosti na področju davčne politike in določanja višine prispevkov.

«Mislim — je ugotovil Kardelj — da lahko rečem, da ni na svetu države, v kateri bi komune in samoupravne organizacije in podjetja imela tako široke, ne samo splošne demokratične, temveč tudi materialne pravice, kot jih imamo mi v našem sistemu samouprave.» Ko je govoril o vlogi Socialistične zveze in drugih političnih organizacij v komunah, je Kardelj izjavil, da postaja Socialistična zveza še bolj kot doslej tribuna mnenj o vprašanjih, ki so na dnevnem redu ljudskih odborov. Državljani Jugoslavije za razliko od državljanov drugih držav, ki samo enkrat vsaka štiri leta ob volitvah individualno odločajo o političnih vprašanjih, imajo možnost, da vsak dan vplivajo na delo organov uprave, države in samoupravnih organov.

—«»—

O noti ZSSR finski vladi

LONDON, 1. — V zvezi z noto, ki jo je sovjetska vlada poslala finski vladi, in v kateri predlaga sprejem skupnih obrambnih ukrepov «proti morebitnemu napadu Zahodne Nemčije in drugih držav atlantskega pakta», je glasnik angleškega zunanjega ministrstva izjavil danes, da ne obstaja nobena nevarnost za tak napad: «Nemška zvezna republika je seveda članica NATO, ki je povsem obrambna organizacija.»

Iz angleškega pooblaščenega vira se je izvedelo, da se v angleških vladnih krogih smatra sovjetska nota Finski za potezo, ki spada v «zastraševalno kampanjo ZS SR proti deželam, ki mejijo na SZ in je naperjena proti skandinavskim državam; gre za dokument propagande v ogviru hladne vojne, ki jo vodi Moskva» Isti vir dodaja, da angleška vlada graja ta poskus ZSSR, da bi povečala mednarodno napetost, sklicujoč se pri tem na izmišljene razloge.

S tem v zvezi se pripomnja, da gre pri tem morda za poskus, da bi Finsko prisilili k temu, da bi spremenila svoje stališče glede V. Nemčije (ki je Finska ni priznala) in da bi izvajali pritisk na nevtralne dežele s težnjo, da bi jih prepričali, naj priznajo Vzhodno Nemčijo v zvezi s podpisom mirovne pogodbe med ZSSR in to deželo.

Po sklepu tajništva republikanske stranke

Gronchi zahteva razčiščenje še pred „belim semestrom“?

«Operacija kamilice» - Voditelj levice PSI Vecchietti o zaključkih 22. kongresa KP SZ

RIM, 1. — Dejstvo, da je tajništvo republikanske stranke sklicalo sejo vodstva stranke za 12. november, ko se začenja tako imenovani «beli semester» predsednika republike, v katerem državni poglavar ne more razpustiti parlamenta v primeru nerešljive vladne krize, zatrdno ne more biti všeč Gronchiju, ki je bil zahteval politično razčiščenje v odnosu konvergentnih strank do sedanje vlade še pred začetkom tega semestra. Očitno gre pri tem za izraz nezaupanja do državnega poglavarja, čigar domnevne pobude so bile v teh poslednjih časih predmet precejšnjih polemik po časopisju. Na njegovo zahtevo po razčiščenju vlada ni pristala, sedaj pa so še republikanci odložili svojo dokončno odločitev glede Fanfanijeve vlade po 11. novembru. Med razgovorom, ki ga je Gronchi imel s Fanfanijem, se je med drugim dotaknil tudi tega vprašanja in nekateri vedo povedati, da je Gronchi vztrajal pri Fanfaniju, naj skliče sejo ministrskega sveta pred 11. novembrom, da bi proučili položaj, hkrati pa mu je baje omenil svojo namero, da dostavi svojo poslanico parlamentu pred tem dnem.

S tem v zvezi pa se omenjajo še druge možnosti: nekateri postavljajo domnevo, da bo Gronchi zahteval od Fanfanija, naj v parlamentu preveri, ali še vedno razpolaga s potrebno večino, in to še pred 11. novembrom; drugi pa so celo prepričani, da bo Gronchi podal ostavko na svoj položaj, ker ga je užalilo zadržanje republikanske stranke. Pri tem gre seveda le za govorice, ki izvirajo iz vrst nasprotnikov politike levega centra. Kriza vlade pred 11. novembrom bi nujno vodila k «upravni» vladi in volitvam v jeseni, kar bi pozdravili tudi liberalci, ki tak postopek zagovarjajo tudi v prihodnjem maju, ko bo po izvolitvi novega predsednika republike vlada podala ostavko.

Politični tajnik KD Moro je sicer pisal tajniku PRI Realeju in ga rotil, naj republikanci ne spravljajo v nevarnost sedanje vlade in naj počakajo s svojo odločitvijo do kongresa KD, vendar pa nekateri zatrjujejo, da gre pri tem za manever; dejansko pa da je Moro baje sporazumen z La Malfo, da je treba KD «prisiliti» k temu, da bo pristala na vlado levega centra zaradi «nujnostnega stanja» še pred demokristjanskim kongresom. Po drugi plati pa se republikancem nikamor ne mudi: že sejo vodstva stranke, ki mora sklepati o nadaljnji podpori Fanfanijevi vladi, so odložili do 12. novembra s formalnim izgovorom, da gre za obzir do tajnika stranke, ki je nedavno izgubil svojo ženo; danes pa že govore, da te odločitve ne bo sprejelo niti vodstvo stranke, in da bo o tem vprašanju dokončno odločil verjetno šele glavni odbor stranke, ki ni stalni organ stranke, ampak se sestane le po potrebi (v našem primeru bi se to utegnilo zgoditi šele v začetku decembra). To odlaganje označujejo nekateri kot «operacija kamilice», ki naj bi olajšala prehod od centrizma k politiki levega centra. Tudi ta operacija naj bi se izvršila sporazumno med Morom in republikanci.

Voditelj levice PSI Tullio Vecchietti objavlja v prihodnji številki revije «Mondo nuovo» članek, v katerem komentira zaključke 22. kongresa KP SZ in pravi med drugim, da ta kongres pomeni «skok naprej ne le na poti obnove socialistične legalnosti na vseh stopnjah, ampak tudi odločen preobrat v metodi diskusije, kritike in samokritike ter v notranji strankini demokraciji». Vecchietti zaključuje: «Do danes se je ostvaril pogumen in daljnoviden proces demokratizacije, ki pa ima svoje meje v dejstvu, da izhaja z vrhov stranke in države; gre za od zgoraj obnovljeno demokracijo, ki mora rasti iz edinega in sebi lastnega vira: od spodaj. In to je velika, svetla perspektiva 22. kongresa, ki ga kronika omenja kot kongres, ki ga zastrupljajo polemike o razstrelitvi jedrskih bomb, glodanje Stalina in antipartijskih mož, medtem ko ga bo zgodovina poznala kot kongres izgradnje komunizma, najvišje etape človeške civilizacije».

A. P.

Nadaljevanja

Alžir

(Nadaljevanje s 1. strani)

pogajanjih v Evianu in Lugrinu Tajeb Bularuf je na rimskem letališču med poljo iz Maroka v Tunis v zvezi z današnjimi dogodki v Alžiriji izjavil: «Mnogi dobronamerni ljudje so mislili in upali, da bo narodni praznik 1. novembra potekel v znamenju miru v harmoničnem sožitju vseh tistih, ki živijo v Alžiriji, kakor je to razglasil predsednik alžirske vlade Ben Heda.

Dejanje miru, ki ga je želela alžirska vlada, pa se je spremenilo ne v vojno dejanje, temveč v surov napad po volji kolonialistov. Vendar pa je treba upati, da bo ta krvavi dan služil za zgled vsem tistim, ki se jim zdi mogoče, da se bo kolonializem spametoval. Nobenih pogajanj s kolonializmom, ker ga ni mogoče spremeniti. Kolonializem se lahko samo uniči. To mora biti jasno vsem, predvsem pa Francozom. Mir, pravi mir lahko nastane in traja v splošno korist samo, kolikor se bodo francoski vladajoči krogi sprostili slehernih namenov nadvladovanja ter neokolonializma. Mi smo za pogajanja, smo za mir. Vedno smo mnenja, da je kljub vsemu mogoče harmonično sožitje med ljudmi dobre volje, toda velikodušnost in potrpežljivost alžirskega ljudstva imata svoje meje. Revolucionarna strogost njegovih voditeljev ima svoje zahteve. Tako mi razumemo pogajanja.»

FEZ, 1. — Davi je bila v Fezu svečanost ob sedmi obletnici alžirske vojne. Navzoči so bili marški kralj Hasan in alžirski notranji minister Krim Belkasem. Belkasem je govoril zbrani množici in poudaril smotre alžirske vlade, ki so narodna neodvisnost, enotnost alžirskega ljudstva, ozemeljska celovitost, takojšnja pogajanja s Francijo, osvoboditev Ben Bele in drugih štirih alžirskih ministrov, ki so jih Francozi ugrabili, združitev Magreba.

Glede Francozov v Alžiriji je Belkasem izjavil: «Neodvisnost pomeni za nas sodelovanje, in sicer svobodno in plodno sodelovanje v korist naših narodov. Francozom pravimo, da so njihove pravice zajamčene, ker alžirsko ljudstvo ni niti rasistično niti sovražno tujcem in to bo častno dokazalo».

Govoril je tudi marški kralj Hasan. Svoje besede je naslovil še posebno Francozom v Alžiriji in poudaril, da desničarski skrajneži ne predstavljajo večine Francozov v Alžiriji. Toda sedanji dogodki še večajo prepad, ki loči obe skupnosti, in lahko bi se zgodilo, da bi alžirska vlada s težavo dosegla, da bi prebivalstvo sprejelo sožitje. Hasan je poudaril, da je naklonjen takojšnjim pogajanjem na podlagi neodvisnosti, ker je samoodločba že preživela formula. Alžiriji je obljubil solidarnost Maroka in je na koncu pozval napredne Francoze ter Francoze v Alžiriji, naj zahtevajo od svoje vlade, da pospeši pogajanja. Današnji dan so tudi v Maroku proglasili za praznik.

PARIZ, 1. — V Parizu je današnji dan potekel v miru. Le okoli poldne je eksplodirala bomba, ki so jo postavili ultrasi, prav v trenutku, ko je tu bila mirna manifestacija, ki jo je organizirala enotna socialistična stranka. Nekaj ljudi je bilo ranjenih. Številne organizacije so v Parizu raztrosile letake, ki protestirajo proti rasističnim ukrepom. Filozof Jean-Paul Sartre in številni univerzitetni profesorji so pozvali pariško prebivalstvo, naj se udeleži današnje mirne manifestacije ob sedmi obletnici alžirske revolucije. V pozivu so poudarili, da je manifestacija naperjena proti rasizmu in za mir v Alžiriji.

Jean-Paul Sartre je imel govor, v katerem je poudaril upanje, da ne bo drugih obletnic vojne v Alžiriji, in da bo prihodnjega 1. novembra vladal mir.

V Parizu so odredili za današnji dan izredne varnostne ukrepe. Mobilizirali so okoli 18 tisoč policajev, poleg normalne razmestitve varnostnih sil.

Notranji minister Roger je danes sporočil, da je sprejel predlog socialističnega župana v Marseillu Gastona Defferreja za ustanovitev parlamentarne komisije, ki bo izvedla preiskavo o pokolih nad Alžirci v Parizu med nedavnimi demonstracijami.

Tunizijski tednik «Afrique Action» objavlja dolg intervju alžirskega zunanjega ministra Dahlaba o možnosti pogajanj s Francijo. Minister predvsem poudarja naslednje točke: 1. Če francoska vlada daje prednost samoodločbi, je nam tudi to prav. Vemo, da, če bo priznana ozemeljska celovitost, bo samoodločbo pripeljala do neodvisnosti. Gre samo za priznanje stvarnosti. 2. Če bo prišlo do pogajanj, bi moral biti glavni argument, o katerem se bomo morali sporazumeti, suverenost Alžirije in vprašanje narodnega gospodarstva. 3. Želimo, naj bi Francozi, ki želijo skrbeti za svoje osebne koristi, bili glede tega popolnoma svobodni. 4. Francija ne more od danes do jutri evakuirati svojih 800.000 mož. Potrebne so etape. Mislim, da ni izključeno, da bi lahko govorili o vojaških oporiščih. Vsekakor pa je to stvar pogajanj. 5. Nepopustljivi smo glede notranje in zunanje suverenosti. Smo za politiko nepovezovanja v bloke. To izključuje vsak spor razum, ki bi nasprotoval tej politiki. 6. V prehodni dobi ne bomo vztrajali, naj odidejo vse francoske oborožene sile. V tem prehodnem razdobju bo potrebno razdobje, v katerem se bodo morali Francozi v Alžiriji prilagoditi izključno alžirski oblasti. Alžirci se bodo morali prilagoditi dejstvu, da bodo še videli Francoze in francoske interese v svoji deželi. Ves svet se mora prilagoditi temu položaju. 7. Priti mora do sodelovanja v Sahari in v Severni Alžiriji. Prišlo bo do kulturnega sodelovanja, do sodelovanja v transportih, in to sodelovanje je potrebno s Francijo. Ni mogoče od danes do jutri odrezati tega, kar obstaja. 8. Rešiti je treba vprašanje francoske manjšine. Mi smo morda edini med koloniziranimi, ki vidijo možnost življenja skupno s svojimi bivšimi kolonizatorji. Od njih pa zahtevamo, naj se ne imajo več za državljane višje vrste. 9. Obstaja tudi raven, o kateri ni mogoča diskusija: gre za kulturno raven. Hočemo jo ohraniti in razvijati. Francija bo, če mi in oni hočemo ali ne, ohranila vpliv, ki bo v njeno korist. 10. Potrebno je spremeniti alžirsko kolonialno gospodarstvo v narodno gospodarstvo. To ni v nasprotju z interesi Francije. Če ne bi bila Sahara priznana kot alžirska, in če bi morali mi privoliti, da se predvsem sporazumemo o Severni Alžiriji, bi skupine alžirske osvobodilne fronte v Sahari nadaljevale borbo. Mi sami bi vodili to borbo in pošiljali s severa orožje in vojaštvo. Zahtevamo, naj bo Sahara alžirska, ker je to najboljše sredstvo, da pride do dejanske ustavitve sovražnosti. 12. Potrebno je, da se nam dovoli, da stopimo v stik s petimi zapirtimi ministri; ni važno, v katerem trenutku, če se bo pokazala možnost sporazuma. Dovoliti jim je treba, da v popolni svobodi izrečejo svoje mnenje.

Dahlab je zaključil: «Lahko zaključimo vojno prav kmalu, ker upoštevamo vse interese. Zahtevamo samo eno stvar: da Francija preneha misliti, da bo lahko vladala v Afriki».

V pariških poučenih krogih pravijo, da bi izjave alžirskega zunanjega ministra lahko odločilno vplivale na obnovitev francosko - alžirskih pogajanj. Poudarjajo tudi, da ima Dahlab velik političen vpliv, ki ga je imel, še preden je prevzel zunanje ministrstvo. Med pogajanji v Evianu in Lugrinu je imel važno vlogo. Če se bodo pogajanja obnovila, bo verjetno važen član alžirske delegacije.

—«—

Atomi

(Nadaljevanje s 1. strani)

torij, in podprl angleško-ameriško stališče. Glede francoskih poizkusov v Sahari pa je izjavil, da se ti niso mogli niti zdaleč primerjati s sovjetskimi poizkusi ter da niso ogrožali sovjetske varnosti.

Sovjetski predstavnik Čarapkin je v odgovoru pakistanskemu predstavniku izjavil, da je bilo na podlagi dokumentov, ki so bili objavljeni, dokazano, da je Pakistan kot član CENTO orodje imperialistične in vojnohujskaške politike zahodnih držav. Med drugim je omenil, da je ameriško letalo «U-2», ki je bilo sestreljeno 1. maja lani v Sovjetski zvezi, odletelo iz Pakistana.

Pakistanski predtsavnik je odgovoril, da «Pakistan ni tedaj vedel, kam je letalo «U-2» namenjeno», ter da je nato odredil ukrepe, da ne bo nobeno letalo zapustilo pakistankih oporišč, ne da bi navedlo, kam je namenjeno.

Govorila sta zatem delegat Iraka in ZAR, ki sta podprla resolucijo šestih. Argentinski delegat je izjavil, da je naklonjen vsaki pobudi, ki bi omogočila takojšnji moratorij glede jedrskih eksplozij, zato da se ustvari ugodno ozračje za obnovitev pogajanj. Tajlandski delegat je podprl angleško-ameriško resolucijo ter dodatke k resoluciji šestih. Izraelski delegat je sporočil, da bo glasoval za angleško-ameriško resolucijo. Malajski delegat je zahteval takojšnji moratorij in istočasno obnovitev pogajanj.

Švedski zunanji minister Unden je izjavil, da bi moralo biti mogoče določiti nov moratorij glede jedrskih poizkusov v atmosferi, katerih ugotavljanje je mogoče brez inšpekcij na kraju samem, hkrati bi morali obnoviti pogajanja glede nadzorstva. Seja se je nadaljevala ob 21. uri po srednjeevropskem času.

Na večerni seji je govoril ameriški delegat Dean, ki je zavrnil vsak novi moratorij glede jedrskih poizkusov in tako tudi resolucijo šestih. Zagrozil je, da bodo ZDA «sprejele vse potrebne ukrepe, da zagotovijo svojo varnost in varnost svobodnega sveta pred komunistično grožnjo», če bo resolucija šestih sprejeta.

Brazilski delegat je izjavil, da se je na neki način že začela vojna med jedrskimi in drugimi državami. Bolgarski delegat je izjavil, da so imele ZDA namen obnoviti jedrske poizkuse, in da so na priporočilo Pentagona zavlačevale sporazum z izgovorom, da bi pripravile «čisto» bombo.

Razprava se bo nadaljevala jutri popoldne. Predsednik je sporočil, da bo jutri popoldne dal na glasovanje resolucijo šestih.

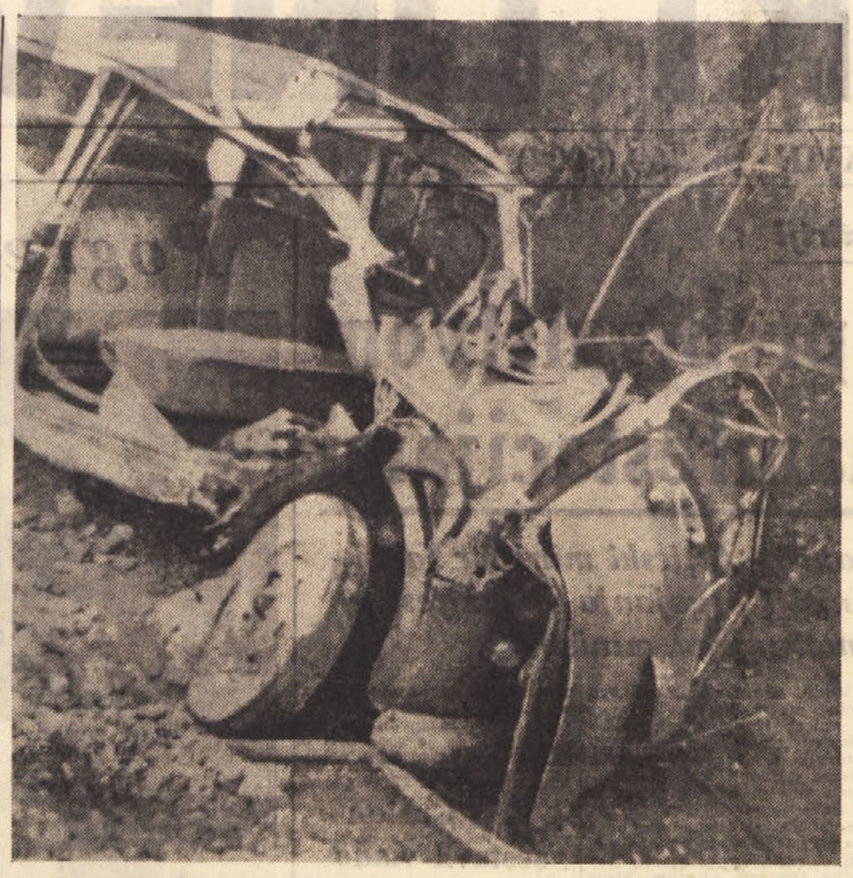

Nesreča, ki je potekla skoraj neverjetno: vlak je zagrabil ter razdejal avto «Fiat 1200»; slika dovolj jasno kaže učinke, ki jih je vlak zapustil na avtu. Trem mladim potnikom lovcem pa se ni zgodilo skoraj nič. Kaj takega se seveda ne pripeti vsak dan in pri vsaki podobni nesreči, pač pa se je to namerilo v Mombaldonu v Piemontu v noči od sobote na nedeljo

Huda letalska nesreča

32 (ali 48?) mrtvih pri Recifu

Na letalu je bilo nad 80 oseb

RIO DE JANEIRO, 1. — Neko letalo «DC-7» je strmoglavilo na tla tik pred pristankom na letališču Guapaperes pri Recifu. Letalo se je zaletelo v neki hrib.

Po raznih vesteh o številu mrtvih in preživelih potnikih letala, je družba Panair do Brasil izdala uradno poročilo, po katerem se je na letalu nahajalo 69 oseb — 60 potnikov in 9 članov posadke. Pri nesreči je izgubilo življenje 32 oseb, 37 jih je pa ostalo živih.

Ti podatki pa se ne ujemajo s poznejšim poročilom, po katerem je bilo na letalu poleg posadke 75 potnikov, torej vseh skupaj 84. Od teh jih je že 48 mrtvih, od preživelih pa se mnogo oseb nahaja v bolnišnici in je njihovo stanje skoraj brezupno.

—«—

Kubiček v Firencah

FLORENCA, 1. — Bivši predsednik Brazilije Juselino Kubiček je od včeraj z ženo Saro ter hčerkama Marzio in Stelio gost Firenc. Visoki gost se bo zadržal v Firencah dva dni, nato pa bo na svojem turističnem potovanju po Italiji odšel v Benetke.

—«—

Emeljanov o atomskih elektrocentralah v SZ

MOSKVA, 1. — TASS sporoča, da je predsednik državnega odbora za izkoriščanje atomske energije v miroljubne namene Vasilij Emeljanov sporočil, da se je zaključila prva faza del za zgraditev sovjetskih atomskih central v Voronežu in Bielojarsku.

Emeljanov je dodal, da deluje v Sovjetski zvezi že tri leta poskusni atomski reaktor na principu hitrih nevtronov, ki omogoča popolno izkoriščanje urana in torija, medtem ko normalni reaktorji izkoriščajo samo 0,4 do 0,6 odst. jedrskega goriva. Emeljanov je dejal, da bo po njegovem mnenju zgraditev reaktorjev na hitre nevtrone omogočila uporabo relativno majhne količine jedrskega goriva.

Končno je Emeljanov nakazal možnost gradnje atomskih central, ki bodo lahko z manj kot 1000 tonami naravnega urana na leto proizvedle 100 milijonov kW, medtem ko mora običajna termocentrala porabiti od 200 do 300 milijonov ton premoga za proizvodnjo iste količine energije.

—«—

BEIRUT, 1. — Sinoči je bila sestavljena nova libanonska vlada. Predsednik vlade je Rašid Karame, ki je tudi finančni minister. Zunanji minister pa je Philippe Takla.

—«—

NEW YORK, 1. — Sovjetski delegat Zorin je z današnjim dnem prevzel predsedstvo Varnostnega sveta za november.

—«—

Selasijeva kolajna kiparju Rossiju

MASSA CARRARA, 1. — *Cesar Etiopije Haile Selasi je poslal kiparju prof. Riccardiju Rossiju iz Masse krasno darilo: veliko zlato kolajno, na kateri je upodobljen cesar sam. S tem se je hotel vladar zahvaliti za darilo, ki mu ga je poslal prof. Rossi, namreč kip leva iz apuanskega marmorja, delo Rossija samega.*

Strašno divjanje orkana «Hattie»

Skoraj uničeno mesto Belize Ni še znano število mrtvih

Prebivalstvo mesta Belize je bilo verjetno pravočasno v veliki večini evakuirano

MEXICO CITY, 1. — Orkan «Hattie», ki divja vzdolž vse obale polotoka Yucatan, je po raznih vesteh iz prizadetih krajev povzročil ogromno materialno škodo in več človeških žrtev. Po doslej edini direktni informaciji iz mesta Belize, ki jo je preko radia oddal mehiški konzul v tem kraju, naj bi to mesto bilo skoraj popolnoma uničeno. Prav tako naj bi bilo uničeno letališče Stanfield. Radijsko sporočilo mehiškega konzula nujno poziva na pomoč v obliki oblačil, zdravil, živil in šotorov.

Podoben poziv je izdal po radiu tudi guverner britanskega Hondurasa, ki je sporočil, da je ciklon «Hattie» povzročil ogromno škodo, da je morje poplavilo mesto Belize in da je voda na nekaterih točkah mesta dosegla višino treh metrov. Ugotovljeni naj bi bili dve smrtni žrtvi, medtem ko več oseb pogrešajo. Ta poziv je ujel neki radioamater na Floridi.

Kmalu nato je iz Hondurasa prišla iz istega vira druga radijska vest, v kateri je rečeno, da je bilo iz mesta Belize evakuiranih 30 tisoč oseb in da so v mestu razrušene tudi vse električne naprave. Po vesteh iz Meride v državi Yucatan se je večje število prebivalcev zateklo v Val El Cayo kakih sto kilometrov od Belize. V Tegucigalpi v Hondurasu so ujeli radijsko sporočilo, po katerem naj bi orkan «Hattie» uničil vodovodne naprave, ki oskrbujejo mesto Belize z vodo. Sporočilo zatrjuje, da vlada skrajna potreba po zdravilih in odejah. Pač pa pravi ista vest, da je letališče v Belize sicer razrušeno, da pa lahko letala vendarle pristajajo in da se bo poveljnik hondurškega letalstva že jutri zjutraj odpravil z letalom s prvo pomočjo v prizadeto mesto.

V Miamiju so prestregli radijske pozive, v katerih oblasti mesta Belize pozivajo na nujno pomoč predvsem iz bližnje Mehike in Jamajke. Župan mesta Miami Robert King je naslovil na prebivalstvo poziv, naj nudi za prizadete v Belize živila in druge potrebščine.

V smeri obale britanskega Hondurasa sta se podala tudi dva torpedna lovca ameriške mornarice «Corry» in «Bristol», da bi nudila svojo pomoč. V prvih urah v četrtek bo priplula v Belize enota «Royal Navy» «Troubridge», ki bo pripeljala tovor živil, zdravil, odej in šotorov. Na pomoč se je danes popoldne podala tudi ameriška letalonosilka «Antietan» iz oporišča Pensacola na Floridi, ki ima na krovu letala, helikopterje ter material za prvo pomoč.

Po nepotrjenih vesteh iz Chetumala, glavnega mesta mehiške države Quintana Roo ob Karibskem morju, je orkan besnel vso noč nad mestom in prebivalstvo je bilo izseljeno iz nekaterih bolj izpostavljenih predelov mesta. V mehiških državah v Mehiškem zalivu ter ob meji z Gvatemalo je orkan dosegel hitrost 200 km na uro in nad vsem področjem že nekaj dni silovito dežuje.

Po podatkih mehiškega ministrstva za mornarico je orkan zajel vse področje med polotokom Yucatan in zalivom Tehuantepec ob tihomorski obali. Luška poveljstva vseh pristanišč v zalivu Campeche in Tehuantepec so dobila nalog, da ne sme nobena ladja zapustiti pristanišča.

—«—

Stalinove slike odstranjene

MOSKVA, 1. — Iz glavne dvorane telegrafskega urada v Moskvi so danes sneli veliko sliko Stalina, ki je bila ob strani slike Lenina in Hruščeva. Tudi v drugih javnih uradih so sneli Stalinove slike.

Danes ob 11. uri so mavzolej na Rdečem trgu spet odprli za javnost. Kjer je bil nekoč napis «Mavzolej Lenin-Stalin», je sedaj samo ime Lenina. Truplo Stalina so pokopali ob kremeljskem ozidju, kjer so pokopani tudi drugi sovjetski državniki. Moskovska «Pravda» je to javila zelo na kratko pod naslovom «Novica».

—«—

V Nemčiji še nacizem v raznih oblikah

BERLIN, 1. — Prizivno sodišče v zahodnem Berlinu je znižalo kazen in jo spremenilo v pogojno nekemu Alfredu Staatsu, bivšemu občinskemu uradniku, ki je bil obtožen, da je na javnem prostoru pozdravljal po nacistično. Kazen 17 mesecev, ki mu je bila prisojena v prvi stopnji, mu je bila zmanjšana na štiri mesece, ki pa jih Staats ne bo presedel zaradi pogojnosti. Staats je v pijanosti stopil v lokal, kjer je znano zbirališče neonacistov, dvignil v pozdrav iztegnjeno desno roko, ter dejal: «Vem, da me bo to dejanje stalo službo, vendar hočem govoriti z ljudmi, ki mislijo kot jaz.»

Neko drugo sodišče v zahodnem Berlinu je obsodilo na tri mesece pogojno in na globo 500 mark lastnika neke restavracije, ki je enemu izmed gostov dejal: «V mojem lokalu ne strežemo židom!»

—«—

RIM, 1. — Predsednik republike Indonezije Sukarno je včeraj prispel z letalom v Rim, kjer se bo zadržal nekaj dni na zasebnem obisku. Prispel je s posebnim letalom z Dunaja, kjer je bil na zdravljenju.

Grozen zločin blizu Trenta

Med spanjem ustreljeni starši in 3-letna hčerka

Verjetno so isti zločinci napadli na cesti tudi 19-letnega sina

TRENTO, 1. — V majhnem zaselku Mezzema di Pieve Tremosine je prišlo to noč okrog 3. ure zjutraj do groznega zločina. Neznani napadalci so s streli iz lovske dvocevke ubili med spanjem tri člane družine, 49-letnega Attilia Rossija, njegovo 38-letno ženo Elviro Lionelio in trileto hčerko Fulvio, medtem ko so verjetno drugi člani iste ubijalske tolpe napadli in vrgli v obcestni prepad četrtega člana družine, 19-letnega sina Giuseppa, ki se je okrog 2. ure ponoči vračal z motorjem proti domu.

Na kraj zločina so takoj po njegovem odkritju prišli orožniki in preiskovalni organi ter uvedli preiskavo, medtem ko orožniške patrulje pregledujejo meter za metrom strmino, ki se dviga nad Gardskim jezerom. Vsi napori za izsleditev kriminalcev so bili doslej zaman, toda preiskovalnim oblastem se zdijo precej sumljive tudi izpovedi edinega preživelega člana družine, 19-letnega Giuseppa, ker naj bi v njih bilo precej protislovij. Takoj po zaključeni preiskavi v sobi, v kateri so bile ubite žrtve, so organi začeli podrobno zasliševati sina in to zaslišanje se je zavleklo pozno v dopoldne, toda rezultati zaslišavanja niso znani. Ugotovljeno je le, da je bil Giuseppe že nekaj dni brezposeln in da je baje imel stike z neko mladenko, ki naj bi že bila kaznovana zaradi prekrškov v zvezi z zakonom Merlin.

Preživeli Giuseppe je v svoji izjavi preiskovalnim oblastem povedal, da sta ga ponoči okrog 2. ure, ko se je peljal z motorjem proti domu, kak kilometer od vasi Pregasina zaustavila dva neznanca, ga prisilila, da je stopil z motorja in ga nato začela udarjati s pestmi in brcami. Ko se je ritensko umikal je dosegel rob ceste in nato strmoglavil v globok jarek pod njo ter obležal brez zavesti v grmovju, medtem ko sta se napadalca oddaljila. Ko je prišel k sebi, se je privlekel do prvih hiš Pregasine in prvo pomoč mu je nudil neki mladenič, ki je nato poklical še druge vaščane in jim ga izročil v oskrbo. Isti mladenič — tako vedno po izjavah Giuseppa Rossija — naj bi nato na njegovo prošnjo stopil v Mezzemo, da obvesti starše o dogodku. Ker pa se fantu na trkanje ni nihče oglasil, se je ta obrnil na sosedo in ji povedal, kaj se je zgodilo. Soseda, ki se ji je zdelo čudno, da pri Rossijevih sredi noči ni bilo nikogar doma, je nato sama stopila v stanovanje in tako odkrila grozen prizor: oče Rossi, njegova žena in hčerka so ležali na posteljah s prestreljenimi in okrvavljenimi glavami brez znaka življenja.

Zaslišavanje Rossija se je nadaljevalo še pozno v noč. Mladeniču je jasno, da pada nanj sum za zločin, pa zato skoraj monotono ponavlja svojo prvotno izpoved. Res pa je, da so na mestu, kjer naj bi bil napaden, našli njegovo listnico. Nerodno pa je zanj, ker ne zna povedati, kako je uporabljal čas včeraj zvečer. Gre za eno uro: od 21.30, ko sta se ločila z Gianninom Delainijem, do približno 22.30, ko se je pojavil v hiši tete. Zaslišujejo ga v kuhinji stanovanja Rossijevih pod spalnico, kjer se še nahajajo trupla umorjenih.

—«—

Mačka s šestimi nogami izredno gibčno pleza

GROSSETTO, 1. — Mačka s šestimi tacami, ki jo je pred časom ujel v bližini naselja Casteglion della Pescaia in nato skrbno negoval «prijatelj živali» dr. Francesco Pestellini, se po treh mesecih in pol še vedno normalno razvija, je zelo živahna in inteligentna. Dodatni par tac ima približno na sredini trupa v enaki razdalji od prvih in zadnjih tac. Posebno značilnost mačke je, da z izredno gibčnostjo pleza po drevju.

V prihodnjih dneh bo ta izreden primer mačke podvržen posebnemu znanstvenemu pregledu.

—«—

MOSKVA, 1. — Zatrjuje se, da je sedaj v teku v Moskvi sestanek prvih tajnikov komunističnih strank držav članic varšavskega pakta. Tega za sedaj niso še uradno potrdili.

V Parizu je še sedaj 140.000 oseb brez elektrike

PARIZ, 1. — Po najnovejših statističnih podatkih živi 43 odst. prebivalstva pariškega predela Notre-Dame na področju s premerom pet kilometrov. To je statistikom omogočilo ugotovitev, da je Notre-Dame še vedno srce Pariza.

Zanimivi so tudi nekateri drugi statistični podatki. Tako živi na primer 5 odst. Parižanov oziroma 140 tisoč oseb še vedno brez elektrike, kakih 20 odst., oziroma 560 oseb pa brez vode v stanovanjih. Sto tisoč družin z dva do devet članov živi v eni sami sobi, 200 tisoč družin pa v hišah z dvema sobama.

Dva milijona 600 tisoč oseb izgubi vsak dan tri milijone ur za odhajanje na delo in za povratek domov. Gostota prebivalstva znaša 27 tisoč oseb na kvadratni kilometer. Za vsakega Parižana, ki zapusti prestolnico, se jih priseli 150 iz dežele.

Za rešitev teh problemov so sklenili imenovati posebnega delegata za pariški okraj. Ta delegat v osebi bivšega generalnega delegata v Alžiru Paula Delouvriera, bo prevzel svoje funkcije čez nekaj dni.

knjige — gledališče — film — radio — glasba — slikarstvo

Josip Vidmar je grajal Torkarjevo «Svetlobo sence» ter Severjevo režijo in igro

Pretekli petek, ko je igralec Stane Sever slavil 25-letnico svojega umetniškega delovanja, je bila zvečer v ljubljanski Drami premiera Torkarjeve «dramske intarzije» Svetloba sence. Delo je Stane Sever tudi sam zrežiral. V včerajšnjem «Delu» je objavljena kritika Josipa Vidmarja, ki je tako porazna, da kaj podobnega že zlepa nismo brali. Pod naslovom Kdo nosi odgovornost *odklanja Vidmar z zelo ostrimi besedami tako Torkarjevo delo kot režijo in igro Staneta Severja. V tej «mučni in dolgočasni, pogosto pa tudi nerodni predstavi, ki se je je vsak človek z okusom kratkomalo sramoval — piše Vidmar — je treba omeniti dva svetla momenta, pojavo Štefke Drolčeve z njeno ne najboljšo dikcijo in pa scenično presenečenje: slikovito gledališko garderobo». Josip Vidmar pravi na koncu, da «za ta propali večer vendarle ne odgovarja Sever sam». Ko je navedel odgovorne organe pri gledališču, se na koncu sprašuje: «Kdo je naposled odgovoren, da smo v svojem osrednjem gledališču morali gledati predstavo, spričo katere smo resnično morali obupavati nad tem kulturnim domom in se bati literarne ravni, kakršna se nam ob tej izkušnji obeta, če ne bo novo vodstvo ukrepalo energično. Kdo nosi odgovornost.»*

Res smo radovedni, ali se bo po tej Vidmarjevi kritiki izpolnilo, kar je dejal avtor Igor Torkar v razgovoru z dopisnikom mariborskega «Večera»: «Vse kaže, da bodo letos ‚Svetlobo sence' predstavile gledališke hiše v Ljubljani, Mariboru, Novem Sadu, Nišu, Sarajevu, Zadru in morda še v Zagrebu, prav gotovo pa v Beogradu na odru ‚Ateljeja 212'».

Nagrado «Bollingen» je prejel Fitzgerald

NEW YORK, 1. — *Pesnik Robert Fitzgerald je osvojil nagrado «Bollingen» za najboljši prevod tujega pesniškega dela v angleščino. Nagrado je dodelila ustanova Bollingen na univerzi Yale za prevod Homerjeve Odiseje, ki je bil objavljen preteklo pomlad. Pesnik Fitzgerald živi trenutno v Italiji, in sicer v Perugii.*

Kvintet Chigi je dosegel lep uspeh v New Yorku

NEW YORK, 1. — *Kvintet Chigi (Quintetto Chigiano) iz Siene, ki ga sestavljajo Sergio Lorenzi (klavir), Riccardo Brengola ter Arnaldo Apostoli (violini), Giovanni Leone (viola) ter Lino Filippini (čelo) je imel koncert v Vanderbilt Hall v New Yorku. Za koncert je vladalo veliko zanimanje in tisk je navajal kvintet kot eno izmed najboljših komornih skupin na svetu. Na koncertu je kvintet igral dela Boccherinija, Dvoraka in Blocha in je dosegel velik uspeh tako pri občinstvu kot pri kritiki.*

Bunuel, Sternberg in Topor nagrajenci za «črn humor»

PARIZ, 1. — *Filmski delavec Luis Bunuel, romanopisec Jacques Sternberg ter risar Topor so novi dobitniki «velike nagrade črnega humorja» (humorja, ki podčrtava absurdnost sveta s krutostjo). Delo, ki je Bunuelu pridobilo to priznanje, je Viridiana, film, ki je bil nagrajen na festivalu v Cannesu. Sternbergu je pripadla nagrada za «črn humor» v romanu L'Employe in za njegova dela sploh. Topor se je po uveljavil na tem področju s svojo Antologijo. Razsodišču je predsedoval pisatelj André Berry, člani pa so bili med drugimi avtor Zazie Raymond Queneau, režiser Maurice Sine ter pesnik Tristan Maya.*

Razstava grafike za Silvestrovo v Pistoji

PISTOIA, 1. — *Pokrajinska ustanova za turizem v Pistoji organizira razstavo grafike za Silvestrovo; to grafike za Silvestrovo; to pričeca se bo razstava pričela že 28. dec. in bo trajala ne samo do Silvestrovega temveč kar do 21. januarja. Vsak umetnik se lahko udeleži razstave z ne več kot dvema deloma, ki ju mora poslati v Pistoio med 10. novembrom in 15. decembrom. Pravilnik za razstavo ne navaja nagrad, pač pa je rečeno, da bo turistična ustanova skrbela za prodajo del.*

«Srečni dnevi» nova Beckettova drama

V New Yorku je bila končno premiera nove drame Samuela Becketta «Srečni dnevi», ki jo je tisk že večkrat napovedal. Znani newyorški gledališki kritik Howard Taubman je svoje kritiko najnovejšega Beckettovega dela naslovil: Beckettova drama je pesem kesanja». To bi naj pomenilo, da drama še dolgo v uprizoritvi zveni človeku v ušesih in ga opozarja, da nekatere stvari v njegovem življenju in delu lahko le drugačne. Vsebina me je povedana v zajetnih in dokaj ostrih dialogih. Človek se bori za nekaj, za košček sreče, a usoda ga usoda je tragična, to je misel «Srečnih dnis. Zemlja spremlja človeka v poslazen in ga na koncu pobere. Zgodba drame je skromna in statična. Na odru sta ves čas samo dva človeka, nič pa nimorivanje pa spominja na avtorjevo prejšnje delo, na «Konec igre». Čeprav pa Beckettova drama ne vsebuje nič opogumljajoče, je v njej vsaj avtorjeva sočutje do človeka in to izzdi kritiku Taubmanu pri Beckettu že mnogo.

Nekaj novih knjig dveh italijanskih založb

Poljska je že več let po poredoma kot svojo kandidata predlagala za Nobelovo nagrado Marijo Dabrowsko. Pri Feltrinelliju je pred nedavnim izšel prevod njenega romana Plevel (Ščetinselvatiche). Na tem mestu smo že pisali o novelah v pismih Izaka Babeljа, ki je tudi izšla pri istem založniku; knjigo je uredila Marija Olsoufjeva. Sicer pa so pri Feltrinelliju izšli pred nedavnim še prevodi sledečih del: Jay Deiss, Udeleženci pri dobičku (Deiss je Amerikan in je to njegov drugi roman; tudi njegov prvi roman Živeti v Washingtonu je izšel pri Feltrinelliju), Harry Melville, Orjaške molekule, Wright Morris, Človek brez mej kanibali, Joyce Cary, Svobodni in jetniki v zbirki «I fatti e le idee» pa je izšlo delo Millar Burrows, Pred Kristusom.

V zbirki Knjige časa pa je rimski založnik Vito Bianco izdal Zgodovino vojne na Pacifiku (Storia della guerra nel Pacifico), ki jo je napisal Flechter Pratt; Oreste Mosca je napisal Novo volle i miei dollari in oro, Lorenzo Bedeschi pa katolici disubbidienti. Pri istem založniku je nadalje izšla Zgodovina italijanske mornarice (Storia della marina italiana) Umberta Guglielmottija ter 94 poncento Rosaria Arcurija (avtor je višji sodnik in to knjigi ukvarja z razvezo zakona).

Dela Ahmatove zopet izhajajo

MOSKVA, 30. — *Izšel je izbor iz pesniških del Anne Ahmatove, ki jo je svojčas Ždanov razglasil za vzdušno dualistko ter ji očital misticizem in dekadence. Leta 1947 je bila Ahmatova izključena iz zveze sovjetskih književnikov, to pa je pomenilo, da ni mogla objavljati ničesar razen prevodov iz tujih književnosti. Njene knjige smatrajo za znamenje novih, liberalnejših teženj v sovjetskem literarnem življenju.*

Pablo Picasso z zelo mladim sinom Claudom v Vallaurisu. Pred dnevi so zelo slovesno praznovali slikarjevo 80-letnico

Ivan Cankar: BELA KRIZANTEMA

(ODLOMEK)

Ob tisti mračni, tihi uri je bilo, ko je človeku tako milo pri srcu, kakor ob spominu na smrt.

«Ne, ne, ta narod ne more umreti in ne bo umrl!» je vzkliknil moj brat. «Preveč je lepote v njem; in lepota je neumrljiva, je večna!»

Tako je rekel moj brat; jaz pa sem molčal in sem mislil na svojega prijatelja Lužarja, ki je mlad umrl. — — — — — — —

Ležal je v samoti, tri dni in tri noči je ležal. Tolažnika ni bilo k njemu v teh grenkih dneh, ne tolažnice. Sam je čutil, kako se mu svet polagoma umerom dalje odmika. Zdelo se mu je, kakor da stoji na barki: mirna je barka na mirnih valovih, a bregovi tonejo tiho v bleščečo daljavo.

Gladu ni čutil več, le žejen je bil in glava ga je bolela; tudi ta bolečina je bila enakomerna, topa in pusta; kladivo je udarilo samo enkrat, le prvikrat, nato pa je ležalo težko in nepremično na

demenu. Ustnice so mu bile suhe in so pokale; spočetka jih je hladil z morskim robcem, ali naposled je bila roka lena in se ni hotela vzdigniti.

Spal je malo; pač zato, ker si je neprenehoma želel spanja, sanj, dolgih, prijetnih sanj — o daljnem domu, o zgodnji mladosti, o materi. Mislil je: dokler bom spal, bom živel! Zakaj nadvse sladko in najvišjega hrepenenja vredno je življenje bolnika, še slajše je umirajočemu. V svojem srcu je prosil, da bi sanjal o tistem svetu, ki je bil nekoč živ in pisan pred njegovimi strmečimi očmi in ki je bronil zdaj bleščeč v blestečo daljavo. Ali dolge černe ure so strmele nanj, svoje so strmele nanj; bal se jih je in v strahu so hodele trudne oči.

Kesanje mu je v srce trenka nisel.

«Če zdaj zaspim, se ne prebudim nikoli več... jaz pa bi rad živel! O bog, daj mi živeti!»

Trudoma se je vzdignil v postelji.

«Saj je bilo nespametno, da sem legel... nespametna je bila tista misel: oči zatisniti, ne se več bati, ne se več upati — umreti! Iz malodušnosti je bila porojena tista misel!... Vstanem, na cesto pojdem in govorim človeka: Človek, če si, daj mi kruha! — Pa da je sam berač nad berači — skorje mi ne bo odrekel!»

Vzdignil se je in je vstal. Noge pa so bile kakor od mehkega testa; komaj se je dotaknil golih tal, se je zgrudil tiho in brez besedne.

«Počival bom!» je rekel. «Saj ne mudi se nikamor. Hladneje je na tleh nego v postelji; že zdavnaj bi bil lahko legel na tla!»

Gledal je proti stropu in opazil, da so naslikane tam velike rdeče rože.

«Že sem videl rdeče rože, da, rosne, dišeče... kje sem jih videl in kdaj, na katerem vrtu?... Kam gredo te rdeče rože, kam se vzdigajo? Bodite pri meni, rože, tolažite siromaka, utrite se nanj!»

Zmerom više so se vzdigale rože, komaj da jih je oko razločilo. Strmel je vanj...

Tolažba iz samih nebes je zarosila v njegovo srce.

Stal je nenadoma na tistem vrtu, ki ga je videl, ko je bil otrok. Prostran vrt je bil. Bele steze so držale na vse strani in človek ni vedel, kam bi se najprej napotil, kajti paradiž je bil na vseh straneh. Bele, rumene, rdeče rože so pozdravljale in vabile; cvetice, ki jim človek ne ve imena, so blagodarno sipale svoj dišeči blagoslov. Srce je bilo omamljeno; oči niso več razločevale med nebom in med zemljo: duša, zaklenjena v telesu, je že prepevala pred božjim obličjem....

Zavzdihnil je od same sreče in se je vzdramil.

Takrat je spoznal, kdo da je, in poslednje solze so mu planile iz oči.

«O Bog, zakaj nisi ukazal, da bi sanjal na vekomaj? Nikoli niso gledale moje žive oči takega vrta, nikoli ni moje srce užilo tolike radosti.... Če ni pisano, da živim, in če je ukazano, da bo do poslednje ure moj delež bridkost in bolest — daj, o Bog, da vidim le enkrat z živimi očmi tisti paradiž, ki sem ga gledal v sanjah!»

Tako je prosil, Bog pa je uslišal njegovo prošnjo....

Vstal je in se je napotil v paradiž. Komaj je stopil, se je čudežna pokrajina razprostrla pred njim. Sonce je sijalo tako jasno in milo, kakor ne sije niti v septembru. Kamor se je oko ozrlo, nebeška lepota; cvetice iz vseh dežel so bile zbrane na enem samem brezkončnem vrtu; napajali so jih srebrni studenci. Kakor je hodil in kakor je stopil, so se priklanjale rože in so ga gosposko pozdravljale: smehljale so se mu bele lilije in košate krizanteme.

Ko je stal sredi vrta, se je ozrl naokoli.

«Kod hodi vrtnar, da mi ne prinese vode? Žejen sem!»

Šel je dalje in se je ozrl vdrugič.

«Kod hodi vrtnar, da mi ne prinese kruha? Lačen sem!»

Vrtnarja ni bilo; rože so dišale opojno, sonce je stalo visoko na nebu in se ni ganilo.

Klical je.

«Kruha! Dajte mi kruha!»

Ni bilo odgovora, niti ne odmeva; mrtev je bil paradiž.

Groza mu je segla v srce; stopal je s hitrejšim korakom; pohodil je krizantemo, v obraz je udarila roža.

«Kruha!»

Prišel je do studenca in je legel na tla, da bi pil. Studenec pa je bil od suhega srebra.

«Vzemite paradiž, ne maram paradiža! Kruha mi dajte in vode!»

Rože so opojno dišale, sonce se ni ganilo.

Silnejša je bila groza v njegovem srcu; begal je od steze do steze, naravnost preko gred, dalje in dalje. Paradiž pa je brezkončen.

Zgrudil se je na tla, zagrizel je v rožo, ki se mu je smejala v obraz. Roža je bila strupena. — — — —

Povedal sem bratu to žalostno zgodbo. On pa je rekel:

«Ne delaj greha! Vsa ta lepota, ki je v nas — da je paradiž umirajočega?»

«Morda ne umirajočega — Bog je usmiljen. Toda: siroti domovini smo dali rož dovolj, ker razen rož nismo imeli ničesar; zdaj pa se ozri ter izprašuj, kdo ji bo dal kruha!»

Zmračilo se je bilo popolnoma; molčala sva obadva in sva gledala v noč.

Mihec in Jakec

— *E, videš, Jakec, taku je ta svet. Danes smo, jutre nas ni.*

— Ja: se martraš, bacelraš, se jezis, ti gre dobro, ti gre slabo jen pole kar naenkrat — tak — jen te ni več. Jen te spravejo v tiste kašetine pr sveti Ani. Jen pej kej jemaš od tega, ke si se tolko martrau?

— *Videš, bozga Stalina so vre prekopali. Se me zdi ku de je danes, ke se je slišalo po Trsti: viva Stalin. Jen zdej pej, tolko let po smrti jen še ga ne pestijo pr miri. Zdej so na anbot pogruntali, de ni vreden, de be ležau zraven Lenina jen so ga vzeli proč.*

— Jen vsi so bili na anbot dakordo za ga vzet proč, koker ke so bli vsi dakordo za ga dent če. Prouzaprou je forte lepu, de so Rusi zmiri taku dakordo. Kadar jemajo kašen kongres, se nikoli ne skregajo. Kadar je kej za šimfat, šimfajo vsi; kadar je kej za hvalet tudi hvalejo vsi. Niso taku ku mi, ke se zmiri kregamo. Če pridemo dva, trje vkep, ne delamo druzga ku kontraštiramo. Aden be tou taku — jen preci se oglase an drugi, ke be tou drugače. Jen če je zraven an tretji, jema spet kašne druge mataste ideje. Malo ke nas je — jen še smo aden proti drugmi. Jen unj se pej smejejo.

— *Jest sm slišou, de u Moskvi se je klicau an del mesta po Stalini jen de so vre odločli, de tisto se ne bo več klicalo taku.*

— Ma pej Stalingrad? Kej bo pej ž njim? Tam pr Stalingradi so jeh Nemci ta prvi bot dobili. fejst po beticah. Jen zdej če bojo menjali jeme, ne bo nobeden zastopu več neč. Be reku, de bo taku, koker, de tistga nikoli ni blo.

— *Ma tudi u Brlini jemajo, se me zdi, ano Stalin Alee.*

— Ja, je namalo težko destrigirat stalinizem jen kult osebnosti če jemaš na vsakem kantoni kej od Stalina.

— *E, videš! Jen tudi ni res, ku praveš ti, de so bli u Moskvi prou vsi dakordo. Res, Rusi so bli. Ma Kitajci pej ne. Uani pej še zmiri držijo ses Stalinam. Vidi ke je šou tisti kitajski Cu En Laj glih tabat, kadar so na kongresi narbol fiksali čez Stalina jen stalinovce, de je glih tabat nesu Stalini u tisti mauzolej an lep krancl. Je naredu tu prou za pokazat: videste, mi nismo dakordo, mi še zmiri pošacamo Stalina. Se zna, očitno se niso skregali, ma je blo glih zadosti za zastopet, de ne grejo dakordo. Tudi zastran Albanije ne. Jen pole te rečem še ano. Jest jemam še zmiri an čuden šopeto na Hruščeva. Znaš tisto, ke je hvalu papeža jen je reku nej ga katoličani lepu poslušajo. Jen zastran stumegatonske bombe je anbot reku: «Buh ne dej!» Znaš, Jakec, tu so forte čudne reči. Jen zdej u zadnem cajtu je forte dosti naredu za amerikansko propagando jen za osovražet komunizem. Je začnu delat sperimente glih tabat, kadar je začela konferenca u Beogradi. Jen so ga prosili, de ne začent sez šperimentami. Jen pole je šou u Moskvo sam Nehru ga proset. — Neč! Jen pole so ga prosili Japonci. Jen pole so ga prosili Svedi, Norvežani. Hajle Selasje, vse sort organizacje, delali pohode miru, demoštrirali (zmiram lepu, dostojno, ne ku tržaški štedenti) pred njeh konzulatami jen pole navsezadnje so ga vrosili prfina Združeni narodi. Jen uan zmiri samo: njet, njet, njet! Glih koker svoj cajt Molotov. Jen zdej jemamo u lufti tisteh faloutou, tisteh štroncjeu, tisteh nevtronou jen vsega zludja jen nanka ne znamo, al bo svet šou še kej cajta naprej al bomo počasi začeli krepavat.*

ORGAN, OD KATEREGA JE ODVISNO ČLOVEŠKO ŽIVLJENJE

Še vedno nepojasnjen proces nastajanja materinega mleka

Formiranje dojk in vloga dveh hormonov - Kaj je colostrum in čemu služi - Različne vrste mleka - Smotrnost prirode - Največji sovražnik - rak

Ženske prsi — ki so jih pesniki skozi vso zgodovino slavili, slikarji in kiparji upodabljali kot simbol ženskosti — so za medicinske strokovnjake in raziskovalce neprestan vir čudovitih in stalnih vedno novih skrivnosti. Od njih je odvisno življenje človeka. One proizvajajo hrano, ki služi kot nekak most preko jezu med otrokom v materinem telesu in v njegovem normalnem življenju na zemlji.

Izredno zapleten mehanizem ženskih prsi ali točneje dojk, je še vedno skoraj povsem nepojasnjen.

Da bi bolje dojeli funkcije dojk, se moramo nekoliko poglobiti v njihovo strukturo. Dojke so sestavljene iz 15 do 20 sistemov za proizvodnjo mleka. Vsak posamezni sistem je podoben drevesu (toda brez korenin), katerega deblo se nahaja v bradavici, njegovo vejevje in listje pa je obrnjeno in razpredeno v notranjost grudi. Pred samo bradavico se vsa ta debla (debla vseh 15 do 20 sistemov) strnejo v eno in tvorijo nekakšen mlečni izvirek. Vejevje teh dreves so kanali, listje dreves pa so celice, v katerih se mleko proizvaja.

Vse do dobe pubertete je mlečno drevo v primerjavi z njegovim poznejšim razvojem in razraščanjem malone suho. Ko pa začno jajčniki delovati, proizvajajo tudi dva hormona, katerih eden — estradiol — razvija sistem kanalov, drugi — progestin — pa razvija oziroma pospešuje razvoj sistema celic. Z njuno skupno akcijo pa zadobijo dojke svojo dokončno obliko.

Vidni znaki teh notranjih sprememb, te notranje dejavnosti trajajo nekaj let. V začetku se na prsih deklice očrtata dve majhni vzpetini, ko pa začne železni sistem polno delovati, se ti dve vzpetini na račun večjega sloja tolšč razvijejo v tipično in popolno obliko, ki pa pri raznih ženskah in resah dobi manjši ali večji obseg. Postopoma se tudi bradavica poveča, da bi pozneje ustrezala otroškim ustecam. Hkrati pa se ustvarja tudi zaščitni obod okoli bradavice.

Nosečnost povzroči še celo vrsto drugih sprememb, ki se razvijejo tako točno, kot najbolj precizen mehanizem. Da bi mogle ustrezati dolžnostim, ki jih v bodoče čakajo, se dojke začno širiti in večati že od drugega meseca nosečnosti dalje. Krog ali obod okoli bradavice dobiva vedno temnejšo barvo, kar je že samo po sebi znak nosečnosti.

Dva ali tri dni po porodu se iz dojk izteka neka rumenkasta, lepljiva tekočina, ki nima v sebi nobene hranljivosti. Ta tekočina je znana pod imenom «Colostrum». To je zelo blago odvajalno sredstvo, ki čisti iz novorojenčkovega prebavnega organa sluz in druge ostanke. Colostrum vsebuje tudi razne protistrupe, ki ščitijo nežni otroški organizem pred boleznimi v prvih dneh njegovega življenja izven materinega telesa.

V teh dneh dojenček izgublja na svoji teži, zato pa mora takoj po teh dneh spet dobivati potrebno hrano, kajti sicer ga čaka smrt. In v tem trenutku stopa na površje sluzna žleza, hipofiza, ki začne izločati prolactin, torej hormon, ki ga ponekod imenujejo tudi «materina ljubezen» in ki povzroča proizvajanje mleka. Prolactin ima celo vrsto pomembnih funkcij. Računajo, da prolactin zmanjšuje celo seksualni nagon, hkrati pa preprečuje tudi mesečno perilo. Priroda sama torej skrbi, da bi se spočetja in nosečnosti ne vrstile preveč pogosto druga za drugo.

Mleko, ki ga proizvajajo dojke, je v mnogih pogledih čudno. Mislimo vsestransko in pozitivno čudno in kemikom še ni uspelo proizvesti nekaj podobnega. Materino mleko ima takšno kemično sestavo, da ustreza potrebam mladiča oziroma dojenčka katerekoli vrste samice, oziroma matere. Tako na primer vsebuje mleko samice morskega konja 12-krat več tolšč kot mleko ženematere. Priroda je poskrbela, da preko mleka, oziroma s pomočjo mleka oskrbi mladiča morskega konja s tolikšno tolščo, da mu ne bi bilo hladno v mrzlih vodah, v katerih normalno živi. Tele podvoji svojo težo že v 60 dneh, dočim postane dete dvakrat težje v primeri s svojo težo ob rojstvu, šele po 120 dneh.

Način, kako to mleko nastaja, kako se ustvarja, ostaja še vedno ena največjih tajnosti prirode. Obstaja edino ena snov, ena materija, od katere se, verjetno mleko more ustvarjati. In ta snov je — kri. Toda samo spreminjanje krvi v mleko je proces, pred katerim človek — laik ali strokovnjak — kar obstane. Smatra se, da mora skozi dojke preteči okoli 12 litrov krvi, da bi se ustvarilo komaj 30 gramov mleka. Sestavine, iz katerih je sestavljena kri, pa so popolnoma drugačne od sestavnih delov mleka. Tako je na primer glukoza, ki se nahaja v krvi, le približno podobna lactosi v mleku. Aminokisline, ki ji zasledimo v krvi, so povsem drugačne od njihovih «sester» v mleku. Podobno je tudi z drugimi kislinami, ki jih zasledimo tako v krvi, kakor tudi v mleku, toda vedno v različnih oblikah, pa čeprav v enaki biološki funkciji.

Dojke imajo čudovito sposobnost, prilagoditi se potrebam otroka, v njegovem razvoju. Le majhne količine mleka zadoščajo otroku, dojenčku, ki ob rojstvu tehta nekaj kilogramov, veliko večje količine pa ne zadoščajo otroku, ki je dvakrat težji. To se pravi, da čim otrok, čim dojenček raste, se mora sproti večati tudi proizvodnja mlaka v materinih dojkah. In to se tudi dogaja.

Priroda je poskrbela še za nekaj. Dojenje je pri vseh samicah-materah prijetno: fizični užitek. Posebno velja to za žensko. Če bi tega ne bilo, bi mnoge samice svoje mladiče zapustile. Ženska občuti prijeten užitek, ko otrok srka mleko iz njenih bradavic. Ko pa mati dojenčka odstavi od prsi, neka kemična magija obvesti dojke, da je nadaljnja proizvodnja mleka nepotrebna in tedaj se začne mleko proizvajati v manjših količinah, dokler se povsem ne ustavi.

Nič čudnega ni, če pri tako zapletenem in delovnem organu pride pogosto tudi do motenj. Glavni sovražnik dojk pa je vsekakor rak, ki jih najpogosteje napada. Če bi ženske posvetile tej nevarnosti večjo pozornost v samem začetku, ki rak ne prestavljal tako nevarnega zla.

Zanimivo bi bilo omeniti tudi to, da so primitivni narodi pred tisočletji pri ocenjevanju funkcije tega tako čudovitega organa šli mnogo bolj daleč od civiliziranih narodov. To velja tako za stare narode pred tisočletji, kot tudi za še vedno primitivne narode v nekaterih predelih sveta. Za njih kazanje golih prsi ni bil oziroma ni nikakšen znak seksusa, pač pa izključno higienska potreba. Pri teh narodih niso in še danes gole ženske prsi ne pritegujejo radovednih pogledov moških, kot se to dogaja pri civiliziranih narodih, pač pa se dojke smatrajo kot organ, ki zasluži vse spoštovanje, saj je od njih odvisno življenje človeštva.

(Family doctor)

OB PRVI ŠTEVILKI OSMEGA LETNIKA

«Galeb» - prikupen list za našo šolsko mladino

Slovensko učiteljstvo bi mu moralo nuditi več pozornosti

Galeb, *ta lep mladinski list, je pričel že svoj osmi letnik. Izdajati pri nas kakršnokoli revijo ni prav lahka stvar; pravzaprav je celo nemogoča, ako ni ljudi, ki se v to delo zagrizejo s precejšnjo mero vztrajnosti pa tudi ljubezni. Milan Jereb, ki se že vrsto let posveča delu za* Galeba, *je zbral znaten krog sotrudnikov, tako da lahko revija izhaja v prikupni zunanji obliki, a se z vsako številko predstavi tudi s primerno vsebino.*

Skrb za zunanjo opremo je imel tudi letos slikar Leon Koporc. Nad majhno jadrnico, v kateri so štirje otroci — med njimi ne manjka mornarja in krmarja — letajo galebi, v ozadju pa je obrežno mesto. Koporc pa je tudi ilustrator pesmi in sestavkov v samij številki. Revija pa ima še druge ilustratorje: Roberta Hlavatyja, Milka Bambiča, Sava Sovreta in Ksenijo Prunk, končno pa je Samo Pahor sam opremil svoj članek z risbo in zemljevidom.

Dosedanji sodelavci so ostali Galebu *zvesti tudi letos. Pesem in prozo je prispevala Ludovika Kalan, za ostale pesmi v številki pa sta poskrbela Danilo Gorinšek in Stana Vinšek, oba že dobra znanca malih čitateljev. France Bevk, ki je pred kratkim nekje napisal, kako ceni pisanje za mladino, je avtor* Petra Klepca, *ki se bo nadaljeval. Prav tako se bo nadaljevala zgodba o carju Milivoju Frana Roša. Slikanice in stripi so med najbolj priljubljenim berilom in* Galeb *si je omislil tudi take vrste prispevek; to je* Ognjeno sonce nad Južnim morjem, *piše Rado Kragelj, riše pa Savo Sovre. Med proznimi sestavki sta še* Kaznovana sebičnost *Angela Cerkvenika ter* Šola iz fižola *Marije Vogelnikove.* Miro P. *je nabral nekaj* Zanimivosti, medtem ko je poučnega značaja sestavek Sama Pahorja o Reziji. *Mladi dopisniki v tej številki so kar vsi trije iz istega razreda in iste šole, a prepričani smo, da bo že druga številka v tem pogledu napravila korak naprej, da se bodo namreč oglasili dopisniki iz raznih krajev. Marsikdo bo rešitvam ugank priložil še svoje pismo.*

Ako bi upravnika Galeba *vprašali, kako je kaj s prodajo revije, bi nam gotovo povedal, da ga na nekaterih šolah kar precej pokupijo, da ga pa tudi marsikje skoraj ne poznajo. Želeti bi bilo še posebej, da bi se bolj razširil tudi po Goriškem. List bi moral postati vsem našim šolarjem prava potreba, tako da bi komaj čakali naslednjih številk. Razširjenost lista je zlasti odvisna od učiteljstva, ki se ne bi smelo te naloge otepati, češ to ni moja dolžnost. Mislimo, da je tudi dolžnost vsakega slovenskega učitelja narediti vse, kar se da, da se med našimi šolarji utrdi znanje jezika in da se ti šolarji privadijo slovenskega branja, saj je to dopolnilo šolskega pouka.*

Starši se pa naj tudi sami pozanimajo, ali imajo njih otroci Galeba *ali ne. Predvsem pa naj jim ne odrečejo tistih ubogih petdeset lir, kolikor stane posamezna številka.*

Platnica 1. številke 8. letnika «Galeba»

—«»—

Noël Favreliere:

Odločitev v Alžiriji

Mladinska knjiga je kot izredno izdajo v svoji zbirki Školjka posredovala našim bralcem zanimivo avtentično knjigo o dogodkih v Alžiriji, ki že toliko let razburjajo Evropo in svet. Avtor knjige je namreč nekdanji francoski vojak, padalec, ki je v Alžiriji sam doživel «pacifikacijo», vsakodnevne spopade med Alžirci in Francozi, ki je spoznal vso brutalnost ravnanja francoskih oblasti z domačim prebivalstvom Alžirije in se končno odločil, da prestopi k alžirskemu osvobodilnemu gibanju. Alžirski borci so ga sprejeli kot svojega in z njimi se je udeležil večih spopadov. Bil pa je nekaj časa tudi v Tunisu in kasneje v Ameriki. Zdaj živi Favreliere v Ljubljani, kjer študira umetnostno zgodovino. Zato je za slovensko izdajo svoje knjige napisal še poseben dodatek, ki vsebuje nadaljevanje njegovih opisov dogodkov.

Težko bi našli bolj jasen odgovor na vprašanja, ki jih postavlja Alžirija, kakor v tej knjigi mladega Francoza, v kateri so z umetniško besedo popisana njegova doživetja med francoskimi padalci, potem njegov beg iz francoske vojske skupaj z alžirskim ujetnikom in bivanje med borci alžirske Fronte za nacionalno osvoboditev. Ko beremo to pravično poročilo, moramo vsekakor občudovati deželo, ki v tako hudih okoliščinah že pet let vztraja v osvobodilnem boju za neodvisnost, in njene prebivalce, v katerih neizrabljene čakajo sveže energije, ne nazadnje pa tudi pogumnega avtorja, ki je tako globoko prepričan o pravilnosti svoje odločitve in v tem tako trden, da prevzame nase vse posledice, ne samo nevarnost temveč tudi uradno izobčenje v domovini, zaradi česar se še do danes ni mogel vrniti v Francijo. Najnovejši dogodki potrjujejo njegovo vero v edino možno rešitev alžirskega vprašanja, do katerega bo slej ali prej moralo priti.

Knjigo, ki ima tri dele (Pacifikacija, Uporniki, Tunis in New York) je prevedel lepo Vital Klabus. Kljub majhnemu formatu pa je knjiga precej obširna in daje bralcem širok vpogled v dogajanja v sodobni Alžiriji.

Sl. Ru.

RADIO VELEVIZIJA

Četrtek, 2. novembra 1961

Trst

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Haendel: Concerto grosso v C-duru; 17.00: Orkester Armando Sciascia; 17.25: Glasbene variacije; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Bach: Iz zbirke št. 1 «Il clavicembalo ben temperato»; 19.00: Sirimo obzorja: «Ob Soči, kjer se vretena vrte»; 9.30: Zborovske skladbe; 20.00: Sport; 20.30: Znani dirigenti: Carl Schuricht; V odmoru Josip Tavčar: «Roman Alberta Dentija di Pirajno «Ippolita»»; 22.20: Mahler: Otroški mrtvaški spevi; ;22.45: Skladbe za harfo in orgle.

Radio Trst A

12.20: Skladbe za godala; 14.20: Italijanski arhiv redkih skladb; 14.45: Odprta knjiga; 15.00: Album za violino in klavir; 15.15: Katerina Percoto: «L'Anno della fame».

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Izbrane strani iz opere «Faust»; 12.00: Glasba po željah; 12.37: Notranje politični pregled; 12.50: Glasba po željah (drugi del); 13.40: Plesni ritmi; 14.30: Melodije za prijetno popoldne; 15.15: Zabavna glasba; 15.30: Slovenske narodne; 16.00: Radijska igra; 16.52: Š. Mihelčič: «Fantazija za klavir in orkester»; 17.00: Solisti in zbori; 17.40: Indijske narodne pesmi; 18.00: Prenos RL; 19.00: Trio Hotcha; 19.30: Prenos RL; 22.15: G. Gershwin «Moderni ritmi»; 22.35: Pesmi v ritmu; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Skladbe za orgle; 9.00: Simfonični koncert, s sodelovanjem violinista Nathana Milsteina; 11.10: Guerrinijeva maša za pokojne; 12.20: Koncert operne glasbe; 13.20: Skladbe za klavir; 15.15: Sličice iz Francije; 15.30: Tečaj francoščine; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: L. Tolstoj: «Dnevnik blazneža»; 17.20: Glasbeno življenje v Ameriki; 17.40: Skladbe Couperina in Iberta; 18.15: Avtomobilski salon v Turinu; 18.30: Enotni razred; 19.00: Na programu Hayden in Beethoven; 20.00: Polifonični zbor rimske RTV; 21.00: «Maria Dolens»; 21.10: Nabožna drama: «Mozes»; glasba G. Rossinija.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Mozartove skladbe; 13.00: Respighijeve skladbe; 14.30: Poje Joan Sutherland; 14.00: Violinist Richard Odnoposoff; 14.40: Schubertove skladbe; 19.30: Felix Mendelssohn; 20.30: Dvodejanka Gilberta Cesbrona: «Polnoč, je dr. Schweitzer»; 22.20: Večerna glasba.

III. program

17.00: Mozartove komorne skladbe; 18.00: Pregled stare zgodovine; 18.30: Wladimir Vogel: Deset madrigalov, Konrad Beck: Neimenovana; 19.00: Bolezni civilizacije; 19.15: Družbeni razredi v Italiji; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Na programu Bach, Strawinsky in Szymanowsky; 23.05: Prejeli smo; 23.20: Mala pesniška antologija; 23.35: Beethovnov Kvartet za godala.

Slovenija

5.00-8.00: Dobro jutro!; 8.05: Med Dalmacijo in Crno goro; 8.25: Stante igra svoje skladbe; 8.40: Koroški akademski oktet; 8.55: Radijska šola; 9.25: Dva skladatelja o Pepelki; 10.15: Zabavni zvoki za vse; 10.40: Pet minut za novo pesmico; 11.00: Orkester Nelson Riddle; 11.15: Ruski tečaj; 11.30: Trije ljubezenski duetti; 12.05: Josip Michl: Sokratova smrt; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Zabaven opoldanski spored; 13.15: Zabavna glasba; 13.30: Pisani zvoki; 13.50: Orkester Johnny Douglas; 14.05: Sorkočević: Simfonija v D-duru; 14.35: Naši poslušalci čestitajo; 15.20: Kvintet Jožeta Kampiča; 15.30: Turistična oddaja; 16.00: Pisan popoldanski koncert; 17.05: Vsak dan za vas; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Baletna glasba; 18.45: Kulturna kronika; 19.00: Obvestila; 19.05: Koncertni mojster Anton Trost; 20.00: Večer domačih pesmi in napevov; 20.45: Orkester Raphaele; 21.00: Literarni večer; 21.40: Prizori iz opere Porgy in Bess; 22.15: Mladim pesalcem; 23.05: Večer z Mozartom.

Ital. televizija

17.00: Program za najmlajše; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Tvoja prihodnost; 19.15: Simfonični koncert; 20.00: Kmetijska oddaja; 20.30: TV dnevnik s športnimi vestmi; 21.00: Campanile sera; 22.15: Umetnost in znanost; 22.35: Čudovito morje; 23.00: Angleži in evropska ekonomska skupnost; 23.10: TV dnevnik.

Jug. televizija

10.00: TV v šoli; 17.30: Enden-dinus; 18.00: Pionirski mozaik; 19.00: Čas, ljudje in dogodki; 20.00: TV dnevnik; 20.15: TV kiosk; 20.30: Iz opernega sveta; 21.20: S TV po svetu: Kenija; 21.40: Vsakomur svoje — TV film o nacističnem koncentracijskem taborišču Buchenwald.

MODA

Nova linija «redingot» v različnih inačicah

Glavna značilnost: rahlo poudarjeni boki in zvončast podaljšek

Kot kostumi in obleke, tako sledijo tudi plašči vsem modnim spremembam, ki jih modni eksperti pripravijo za vsak začetek nove sezone. Letošnji jesenski in zimski plašči so torej čisti odraz modnih tendenc, ki zahtevajo, da ima ženska ozka in padajoča ramena, ozek pas in poudarjene boke. Kot vidite se ta tendenca v precejšnji meri razlikuje od dosedanjih, ki pasu niso poudarjale in ki so prikrivale, oziroma samo naznačevale boke.

Nova modna linija je lepa in mladostna — toda pozor! Prav zaradi tega, ker zahteva ozek pas in rahlo poudarjene boke, ni primerna za vse, posebno ne za one, ki imajo bolj močno postavo. Zato nikar ne glejte samo na to, da je linija redingot (kot se nova linija imenuje) moderna, temveč skrbno presodite, če vaši postavi odgovarja.

Torej plašči linije redingot so letos zelo v modi. To so plašči, katerih kroj je preko života do bokov oprijemajoč, spodaj pa se razširi v zvončasto krilo. Seveda so to osnovno linijo posamezni modni ustvarjalci po svoje izdelali. Tako vidimo redingot plašče z dvojno vrsto gumbov, plašče, ki imajo še pelerino, redingot plašče s poudarjenimi šivi, s štirimi žepi, s krznenimi ovratniki, ali z ovratniki iz usnja ter z raznimi šali. Vsi ti plašči so zelo lepi, a ne tudi tako praktični, ker jih prihodnjo sezono ne bomo mogle predelati.

Razen te vrste plaščev pa so še vedno v modi plašči, ki jih bomo z zadovoljstvom nosile še vrsto let. Med te štejemo plašče športne linije in pa klasične krojene plašče, ki nam bodo služili za vse priložnosti. Razlika v letošnjih plaščih je le v tem, da so ti za dva do štiri centimetre daljši od lanskih, ki so bili dolgi do tik pod kolenj.

Obrobe in ovratniki iz usnja so novost letošnje jesenske in zimske mode in tako jih imajo tudi šetvilni plašči, ki so jih izdelale tako italijanske kot tudi francoske modne hiše. Slednje so si privoščile še gumbe in druge okraske iz usnja, ki so zelo efektni.

Seveda pa predstavlja lep krznen ovratnik še vedno ideal vsake ženske, ki da na svojo zunanjost. Letošnji ovratniki na plaščih so lahko zelo ozki in majhni, lahko so pa krojeni tudi v obliki šala, ki ga lahko snamemo in uporabimo tudi k drugim oblačilom. Za takšne ovratnike je seveda primerno krzno z nizko dlako. Če pa nočemo velik ovratnik, ki nas bo tudi grel, potem se odločimo za lisičje krzno, za ocelot ali kaj podobnega. Izbira je bogata in velika in tudi cene so zelo različne.

Nikar ne pozabite, da velja asimetrična linija, ki se je letos uveljavila na kostumih in oblekah tudi za letošnje zimske in jesenske plašče. Asimetričnost bomo poudarile s posebnim krojem ovratnika in pa z gumbi, ki se bodo zapenjali na levi strani.

In kakšno blago naj si izberemo za nov plašč? Če hočemo, da nam bo plašč služil za vse priložnosti, potem izberimo mehko volneno blago v temnejši barvi ter ga okrasimo z lepim krznom. Podložimo ga s flizelino in taftom, da bo širina kroja pravilno poudarjena. Za športne plašče je izbira zelo velika: od šetvilnih tweedov do karirastih in drugih vzorcev.

Crne obleke so letos v modi tako za popoldan kot večer. Lepa popoldanska obleka iz volnenega crepa, ki nam bo dobro služila tudi za večerne priložnosti

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) V vašem interesu se morate izogniti nekaterim današnjim diskusijam. Dobre ideje za poslovne načrte. Zdravje zelo dobro.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Za pravočasno izvršitev naročenega dela bo treba nekoliko prizadetosti. Ljubljena oseba vam bo nudila močno moralno oporo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Naleteli boste na nasprotovanja, ki [illegible] boste premagali. Srečne [illegible] z osebo, ki vas ljubi. Pre[illegible] zdravstvena motnja.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vaš gmotni položaj se bo utrdil. Lahko tvegate tudi kakšno hazardno potezo. Odlično razpoloženje v družini. Zdravje dobro.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Danes boste nagnjeni k neprevidnosti. Malenkostni nesporazum lahko škoduje finančnim interesom. Prijeten obisk.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne izgubljajte časa z nekoristnimi podrobnostmi. Zanimive in razburljive večerne diskusije. Zdravje uravnovešeno.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Neko srečanje utegne odpreti lepše perspektive za bodočnost. Prvi vtis o neki osebi naj ne bo dokončen. Prehlad.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Jutranje delo bo zahtevalo več napora kot običajno. Družinski člani bodo upoštevali vašo živčno razdraženost.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) V poslovnih zadevah so na vidiku znatne spremembe. Še pred večerom boste morali sprejeti pomemben sklep.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Neizkušeni prijatelj bo potreboval vaš nasvet. Zadovoljeno bo vaši potrebi po miru in zadovoljstvu. Zdravje zelo dobro.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dogodki bodo uveljavili vaš način mišljenja in dela. Uspeh na vseh področjih. Nekaj nesoglasij z ljubljeno osebo.

RIBI (od 20.2 do 20.3.) Nepričakovano boste rešili problem, ki vas že dolgo muči. Z diskretnostjo boste prispevali k obnovitvi soglasja.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 16, najnižja 10.5, ob 19. uri 13.8 stopinje; zračni tlak 1026.3 raste, veter jugovzhodnik 2 km, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18.7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 2. novembra
Verne duše
Sonce vzide ob 6.45 in zatone ob 16.51. Dolžina dneva 10.06. Luna vzide ob 0.24 in zatone ob 14.27
Jutri, PETEK, 3. novembra
Just

Svečane proslave ob dnevu mrtvih v Trstu in okolici

Naše ljudstvo ni in ne bo pozabilo junakov ki so padli v borbi proti nacifašizmu

Proslavi ob spomeniku v Rižarni in na pokopališču pri Sv. Ani - Popoldanske svečanosti v okoliških vaseh - Venci gen. konzulata FLRJ na vseh partizanskih spomenikih

Te dni so pokopališča polna obiskovalcev, ljudje prihajajo in odhajajo, dokler pokopališč ne zapro. Na vseh grobovih so šopi jesenskega cvetja, zlasti bele krizanteme. Naši ljudje ne pozabijo na svoje drage pokojnike in z vso ljubeznijo negujejo grobove. To je znak srčne kulture.

Prav tako naše ljudstvo ni pozabilo in ne bo pozabilo na svoje sinove, ki so žrtvovali svoje življenje v borbi proti nacifašistom. Postavilo je na pokopališčih in po vaseh spomenike padlim, da se jim oddolži, da se jih bodo spominjali novi rodovi in da bodo spomeniki pričali o naši veliki borbi in žrtvah.

Včeraj smo tudi počastili spomin naših padlih, obiskali grobišča in jih okrasili ter položili vence ob spomenikih. Letos sta Zveza partizanov in Zveza vojnih invalidov poskrbeli za ureditev in okrasitev grobov padlih na pokopališču pri Sv. Ani. Ob 10. uri se je ob spomeniku žrtvam v Rižarni zbrala skupina ljudi, da počastijo njihov spomin. Posamezniki so položili ob spome-

Bele krizanteme na grobove pokojnikov

nik šopke cvetja, lep venec pa je položil predstavnik Zveze partizanov. Tov. Josip Bolčič je imel kratek govor, v katerem je dejal:

«Kot vsako leto, smo se tudi danes zbrali pred tem skromnim spomenikom, da počastimo spomin padlih protifašističnih borcev in partizanov v osvobodilni borbi. S to skromno žalno svečanostjo se hočemo oddolžiti njim, ki so žrtvovali svoje življenje v borbi proti fašizmu, za svobodo in za socialno pravičnost.

V tem trenutku, ko jedrski poskusi še nadalje zaostrujejo svetovno politično napetost, poskuša stari in novi fašizem, ki ga podpirajo isti krogi, ki so povzročili drugo svetovno vojno, da bi spet prišel do veljave ter tako ogrožal demokracijo in mir. Zal se to dogaja, ker fašisti čutijo, da se jih pri njih prevratnem delovanju ne ovira, temveč celo ščiti.

Ne moremo in ne smemo ostati brezbrižni spričo nenehnih fašističnih izzivanj, ki se vršijo nemoteno ter se celo končavajo z odkritim zagovarjanjem fašizma. Zato energično protestiramo pri odgovornih oblasteh, ker so v teh dneh dovolile, da so se fašisti zbrali v neki mestni dvorani, kjer so proslavili «pohod na Rim». Menimo, da take manifestacije ne samo izzivajo, temveč tudi žalijo antifašiste in sploh vse demokratično prebivalstvo tega ozemlja.

Spričo tega, tovariši in tovarišice, se moramo še bolj čutiti povezani z ideali, za katere so ti junaški borci, Slovenci in Italijani, nesebično žrtvovali svoje življenje.

Kar so storili, naj nam ne bo samo nauk, temveč obveza, da se bomo borili za mir in za bratstvo med narodi. Samo tako bomo dokazali, da ni bila zaman njihova žrtev. Slava padlim za svobodo.»

V italijanščini je približno iste misli povedal tov. Nino Gregorič, nato so vsi odšli na pokopališče pri Sv. Ani, kjer so položili lep venec Neodvisne socialistične zveze na grobišče padlih borcev in talcev, posamezniki, zlasti žene in otroci, pa so položili šope cvetja na posamezne grobove.

Grobovi pokopališč v tržaški okolici so pokriti z belimi cveti krizantem. Med njimi izstopajo partizanski grobovi, ki jih niso okrasile samo ljubeče roke žena in mater, temveč tudi roke vaščanov, ki so se — pa čeprav samo z eno cvetlico — spomnili na veliko žrtev najboljših sinov našega naroda. Na pokopališču na Katinari smo videli preprosto ženico, ki se je z velikim šopom krizantem ustavila ob družinskem grobu. Preden je cvetje dala v vazo, je izbrala tri najlepše krizanteme in jih položila na stran. Kmalu potem smo jo videli pri partizanskem spomeniku, kjer je izbrane krizanteme zasadila v prerahljano prst...

In takih prizorov je bilo nič koliko. Naj le še omenimo onega z Opčin, ko je mati pripeljala na pokopališče tudi svojega majhnega sinka. Pred spomenikom padlim domačinom sta se ustavila, in mati je nanj naložila šopek jesenskega cvetja. Sinku pa je dala krizantemo in z njim je potem stopila v drugo vrsto, kjer sedaj počivajo padli borci jugoslovanske armade. Nekaj mu je pošepetala in sinček je z otroško pobožnostjo položil krizantemo na svežo prst poleg križa z napisom «Slava padlim borcem». Potem sta molče stala, a sinčku radovednost očitno ni dala miru: mati mu je morala povedati kdo počiva v tej zemlji, kdo so bili partizani, zakaj so umrli...

Na splošno lahko rečemo, da je okoliško prebivalstvo nad vse dostojno počastilo spomin padlih borcev. Predvsem moramo omeniti, da so že okoliške občinske uprave poskrbele za ureditev in okrasitev partizanskih grobov ter spomenikov, na katere so tudi položili vence. V Saležu pa je na spomenik padlim partizanom položila venec tudi Lista demokratične enotnosti, ki upravlja zgoniško občino. Tudi na drugih spomenikih smo videli vence, ki so jih

Tov. Armido Ukmar polaga venec Neodvisne socialistične zveze na pokopališču pri Sv. Ani, kjer so pokopani partizanski borci, talci in druge žrtve fašizma

položili vaščani, kot na primer na spomenik talcem na Opčinah in drugod.

Glavne svečanosti na okoliških pokopališčih pa so bile popoldne. Na katinarskem pokopališču je domači pevski zbor pod vodstvom Justa Lavrenčiča zapel «Žrtvam» in «Jamica», prisotni pa so z enominutnim molkom počastili spomin padlih borcev. V Bazovici je moški pevski zbor pod vodstvom Ubalda Vrabca zapel prav tako «Žrtvam» in potem še «O gospod». Na Proseku so pevci pod vodstvom Milka Cibica zapeli dve žalostinki, ki so ju danes ponovili na kontovelskem pokopališču. V Saležu je bila spominska svečanost kmalu po 14. uri pred spomenikom sredi vasi, kjer je ob prisotnosti velikega števila vaščanov najprej zapel pevski zbor, potem pa je imel priložnostni govor F. Gombač. Svečanost je zaključil spet pevski zbor. Enaka svečanost je bila kasneje tudi v Zgoniku.

In tako je bilo tudi po drugih vaseh tržaške okolice.

Kot vsako leto so tudi letos predstavniki generalnega konzulata FLRJ položili vence na vse partizanske grobove in spomenike padlim borcem.

Generalni konzul dr. Žiga Vodušek je položil venca na spominsko ploščo v Nabrežini in na spomenik padlim v Sempolaju, potem pa še na partizanske grobove v Pevmi pri Gorici. Dr. Vodušek je kasneje obiskal še pokopališči v Viscu in Gonarsu, kjer so pokopani umrli slovenski interniranci. Ob 12. uri pa je dr. Vodušek v spremstvu konzula Srečka Kovačiča ter osebja generalnega konzulata FLRJ v Trstu položil velik lovorov venec na spomenik padlim borcem JLA na vojaškem pokopališču pri Sveti Ani.

Predstavnik Zveze partizanov Tržaškega ozemlja tov. Josip Bolčič govori na svečanosti v Rižarni

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II, — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANCIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tekočem 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, tel. 21-982, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi
Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Nevarno križišče na Proseku

Zakaj se višje oblasti upirajo razširitvi ceste pri Lukši?

Pokrajina je že pred mnogimi leti napravila načrt za odstranitev ozkega grla
Višja oblast hoče vsiliti drugi načrt, ki bi prizadejal domačinom veliko škodo

V kratkem bo sveti Martin, proseški patron. Na ta dan prihajajo na Prosek številni okoličani in meščani, da pokusijo novo kapljico ter si privoščijo dobrih domačih klobas. Tega dne pa je v vasi tudi semenj, na katerem prodajajo mlade prašičke za vzrejo. No, ravno ob tem proseškem vaškem prazniku se tudi ponovno spomnimo na tisto nesrečno križišče sredi vasi in na tisto tesen pri Lukšovi gostilni, kjer je cesta široka samo 3.25 m ter vidijo vozači in pešci komaj nekaj korakov pred seboj. Ta cesta prihaja z Opčin in se sreča na križišču s cesto iz Trsta in iz Križa. O njej se je v preteklosti že mnogo razpravljalo tudi v pokrajinskem svetu.

To križišče je zelo nevarno, ker imajo vozači zaradi omenjene tesni in ovinka le slab pregled nad vozliščem. Zato je vsakomur, ki pride tudi prvič na Prosek, takoj jasno, da je napoti predvsem omenjena gostilna, ki bi jo morali podreti, da bi cesto izravnali. Ker pa se toliko let nihče ne zgane, čeprav se opravljajo povsod druga številna cestna dela, si pač tudi marsikdo misli ,da ovira ureditev tega križišča lastnik gostilne, ki morda noče pristati na prodajo tamkajšnjega zemljišča. Toda stvar je popolnoma drugačna. Pokrajina je že leta 1950 prosila za finansiranje del za preureditev ceste in za odkup omenjene gostilne in nekaj drugih parcel. Pripravila je tudi načrt, po katerem bi v dolžini kakih 300 m izravnali cesto, odpravili nekaj ovinkov in podrli gostilno. Obnovljena cesta bi bila široka 8 m in bi imela ob straneh še pločnika, široka po 1 m. Lastniki gostilne pa so bili pripravljeni prodati poslopje in zemljišče po zmerni ceni, ki bi bila vsekakor ugodna za pokrajino. Kot smo zvedeli, bi lahko še lani zgradili novo cesto samo za okrog 30 milijonov.

Iz nerazumljivih in na vsak način neupravičenih razlogov je višja pristojna oblast načrt zavrnila in zahtevala, naj pripravi pokrajina drugega, po katerem bi šla cesta po novi trasi, severno od sedanje, kar bi pomenilo seveda mnogo večji izdatek.

Ce bi razširili sedanjo cesto po prvotnem načrtu oddelka javnih del pokrajine, ne bi predvsem uničili obdelanih zemljišč. Drugače pa je z drugim načrtom, ki ga hočejo vsiliti nadzorne oblasti. Nova severnejša cesta bi potekala po raznih obdelanih zemljiščih in vrtovih, kot Regentovem, kjer so med drugim tudi rastlinjak in tople grede. S tem bi bila prizadejana lastnikom velika škoda in je zato razumljivo, da se upirajo prodaji zemljišč. Nova trasa bi bila tudi precej daljša, ker bi se odcepila od openske ceste precej prej od mesta, od koder so jo mislili po prvem načrtu izravnati in razširiti. Končala pa bi se na cesti za Križ na kraju, kjer je begunsko taborišče. Ker pa so uvideli, da bi to mnogo stalo, so menda drugi načrt toliko spremenili, da bi to traso skrajšali, tako da bi zavila na levo po že tako imenovani obstoječi «ruski» cesti, kar bi bil še večji nesmisel, saj bi cesta potem ne bila ravna.

Drugemu načrtu nasprotujejo razen višjih oblasti in ANAS v glavnem vsi, predvsem pa domačini, kar je razumljivo. Zdi se, da je tudi sami pokrajinski upravi bolj pri srcu prvi načrt, če ne zaradi drugega, že zaradi nižjih izdatkov. Ta načrt pa je tudi iz samih prometnih razlogov nesmisel. Kdor bi namreč hotel priti z Opčin na Prosek in zaviti v sredo vasi, bi še vedno vozil po sedanji cesti, tudi če bi zgradili novo. Kdor pa bi hotel, postavimo, z Opčin v Križ ali Nabrežino in dalje, pa bi izbral sedanjo avtostrado, ki poteka severno in približno vzporedno s cesto, ki jo nameravajo zgraditi po drugem načrtu. Na dlani je torej, da ni v prid zgraditvi te ceste po drugem načrtu prav nobenega razloga, to je niti gospodarskega niti prometnega, saj tudi ta ne obide vasi, marveč gre skoznjo. Zato zahtevajo predvsem domačini, da se uresniči prvi načrt, kajti po toliko letih je že skrajni čas, da se odpravi nevarno ozko grlo pred križiščem, da se vsa cesta razširi in da se odstranijo ovinki. Zato naj se višje oblasti končno zganejo in odobrijo prvi načrt, s čimer bodo ustregle večini prizadetih.

Zimski urnik za obisk Miramara

Od prvega novembra velja za obisk miramarskega grajskega muzeja in parka naslednji urnik: za grajski muzej ob delavnikih od 9.30 do 16. ure, ob nedeljah in praznikih od 9.30 do 13.30; za park vsak dan od 9. de 17. ure.

NOCNA SLUZBA LEKARN

Blasoletto, Ul. Roma 16; Manzoni, Ul. Settefontane 2; De Colle, Ul. P. Revoltella 42; Rovis, Trg Goldoni 8; dr. Rossetti, Ul. Combi 19.

Loterijsko žrebanje bo 6. novembra

Finančno nadzorništvo sporoča, da bodo izžrebali dobitke državne loterije v ponedeljek, 6. t. m. namesto v soboto 4. novembra, ki je državni praznik.

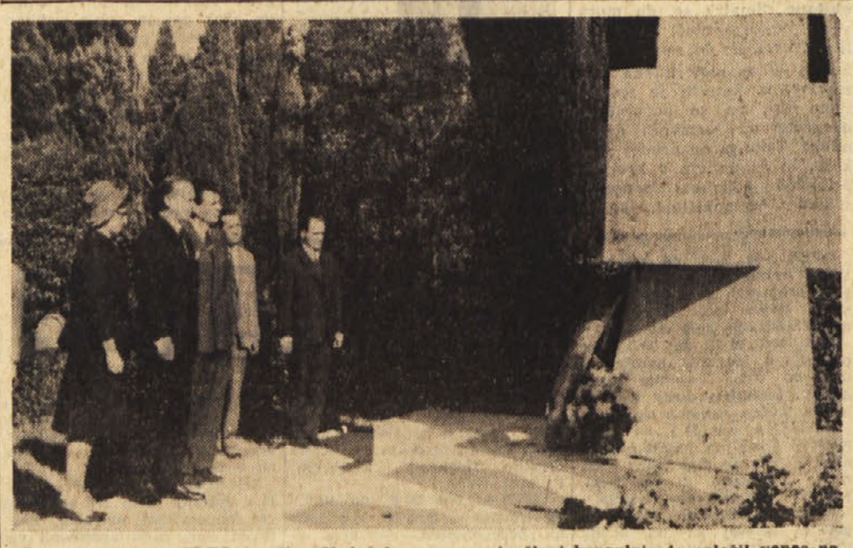

Generalni konzul FLRJ dr. Žiga Vodušek s soprogo in člani konzulata je položil venec na spomenik padlih borcev JA, ki so pokopani na vojaškem pokopališču pri Sv. Ani

S seje zgoniškega občinskega sveta

Vprašanje kmetijske šole doslej še ni bilo rešeno

Poročilo župana o delovanju občinskega upravnega odbora - Odobrena resolucija naslovljena OZN

Na zadnji seji zgoniškega občinskega sveta je občinski odbor podal pregled delovanja občinske uprave med pomladanskim in jesenskim zasedanjem občinskega sveta. Uvodno besedo je imel župan Alojz Pirc, ki je obravnaval številna vprašanja splošnega značaja. Tako je uvodoma omenil javna dela ter načel vprašanja gospodarsko-socialnega značaja, pri čemer je poudaril, da se občinska uprava predvsem zanima za ureditev vprašanja SELAD. Čeprav brezposelnost ne predstavlja resnega problema, pa je zlasti v zimskih mesecih to vprašanje zelo občuteno, in prav zaradi tega bo treba doseči, da bodo brezposelni delavci lahko v tem razdobju dobili pri SELAD primerno zaposlitev.

Kamnolom pri Repniču je za občino oziroma za občinsko gospodarstvo precejšnjega pomena, saj nudi delo 30 delavcem. Vse kaže, da je delo zagotovljeno tudi vnaprej in ni izključeno, da bo kamnolom še povečal svojo dejavnost. V tem primeru bi dobilo zaposlitev še več delavcev. Občina dobiva za kamnolom 400 tisoč lir letne najemnine, vendar se prav sedaj vodijo pogajanja, da bi najemnino povišali na 600 tisoč lir. Obstaja upanje, da bodo pogajanja v tem smislu rešena.

Nič novega ni v zvezi s kmetijsko šolo v Zgoniku. Kot je znano, je bila prošnja občine sprejeta, vendar oblasti doslej niso v tej zvezi še ničesar sporočile. Občinska uprava je zaradi tega storila primerne korake pri pristojnih uradih in sedaj čaka na odgovore. Vsekakor bi bilo zaželeno, da se vprašanje ustanovitve kmetijske šole čimprej reši, saj je šola nujno potrebna. Glede ostalega šolstva je župan poudaril, da je sedaj v zgoniški občini pet osnovnih šol, ki so v Zgoniku, Saležu, Gabrovcu, pri Briščikih in proseški postaji. Občina skrbi za vse služnosti, ki so v njeni pristojnosti ter jih oskrbuje z opremo in didaktičnimi potrebščinami.

Tudi otroška vrtca v Zgoniku in Gabrovcu sta bila že odprta in ju otroci že obiskujejo. Zupan je pri tem poudaril zaskrbljenost zaradi vprašanja prevozov otrok v otroška vrtca, kar sedaj opravlja neki zasebnik. Stroški so zaradi tega precej visoki, medtem ko starši plačujejo le majhen del celotnih stroškov za prevoz otrok. Župan je tudi omenil, da bodo šolski otroci od časa do časa podvrženi zobozdravniškim pregledom, in sicer s pomočjo premične zobozdravniške ambulante tržaške občine. V zvezi s splošno zdravniško službo pa je župan poudaril, da je od zdravniškega konzorcija zahteval večjo pomoč in skrb za šolsko mladino.

Občinska uprava pričakuje iz dneva v dan odobritev oziroma začetek del za gradnjo nove ljudske hiše v Gabrovcu, ki bo imela šest stanovanj.

Končno je župan še dejal, da še ni bil odobren občinski proračun za to leto in da zaradi tega ni bilo moč pripraviti proračuna za leto 1962. Tudi ostale občine še nimajo odobrenih proračunov za to leto in to je verjetno pripisati zamenjavi vladnega komisarja.

O položaju na področju javnih del je nato posebej govoril odbornik za javna dela Vladimir Cibic, ki je izčrpno prikazal položaj v okviru del gospodarskega načrta, SELAD in občine.

Občinski svet je nato potrdil lanske revizorje občinskih obračunov za leto 1961, potem pa je odobril obračun za leto 1960. Svetovalci so nato še odobrili pravilnik občinskih uslužbencev ter higienski pravilnik.

Pred zaključkom seje so svetovalci še soglasno odobrili Organizaciji združenih narodov naslovljeno resolucijo, v kateri zahtevajo popolno razorožitev v svetu in prepoved vsakršnih atomskih poskusov.

Urnik trgovin za praznike

Danes (dan mrtvih) bodo vse trgovine obratovale po običajnem delovnem urniku.

Jutri — petek (sv. Just) bodo odprte vse trgovine vštevši cvetličarne do 13. ure. Mlekarne in prodajalne kruha bodo odprte od 7. do 12. ure, mesnice od 6. do 13. ure, slaščičarne, prodajalne pečenk in keksov od 8. do 20,30, glavna ribarnica in druge prodajalne rib od 8. do 12. ure.

4. novembra — sobota (državni praznik) bodo vse trgovine zaprte z naslednjimi izjemami: mlekarne in prodajalne kruha bodo odprte od 7. do 12. ure, cvetličarne od 7. do 13. ure, slaščičarne in prodajalne pečenk ter keksov od 8. do 21.30.

5. novembra — nedelja bodo vse trgovine zaprte. Kot navadno bodo odprte samo: mlekarne in prodajalne kruha od 7. do 12. ure, mesnice od 6. do 11. ure, cvetličarne od 8. do 13. ure, slaščičarne, prodajalne pečenk in keksov od 8. do 20,30 ter glavna ribarnica in ostale prodajalne rib od 8. do 12. ure.

Podatki trgovinske zbornice za september

Koliko smo pojedli mesa zelenjave, rib in rakov

Potrošnja tobaka se je povečala za 5,1 odstotka - Razlogi za znižanje potrošnje mesa

Redno mesečno poročilo tržaške trgovinske zbornice o gospodarskem in socialnem položaju tržaškega področja v septembru objavlja številne zanimive podatke in med njimi tudi vrsto podatkov o potrošnji tobaka, soli, mesa, rib, sadja in zelenjave. Na to potrošnjo vplivajo najrazličnejši faktorji, tako da je na osnovi enoletnih primerjav težko narediti točnejše zaključke, vendar pa so nekatere primerjave zanimive in zgovorne.

Septembra so tržaški kadilci pokadili 38.861 kg tobaka in torej za 12,3 odstotka manj kot avgusta ter za 6.4 odstotka več kot septembra lanskega leta. Te razlike niso bistvene, saj obstajajo vedno občutne razlike v prodaji cigaret ter drugih tobačnih izdelkov v raznih mesecih, ki zavise od slučajnih priložnostnih faktorjev.

Značilno pa je, da se je potrošnja v prvih devetih mesecih povečala za 5,1 odstotka, saj so letos v razdobju januar - september prodali 345 tisoč 879 stotov tobaka, medtem ko so lani 329.027 stotov.

Občutno se je znižala potrošnja soli, ki je dosegla v razdobju prvih devetih mesecev 15.958 stotov, medtem ko je v istem lanskoletnem razdobju znašala 17.995 stotov.

Glede prodaje tobaka in tobačnih izdelkov in soli je težko odkriti razloge, to pa ne velja za potrošnjo mesa, ki jo statistično ugotavljajo v tržaški občini. Septembra so so namreč prodali 7.936 stotov mesa (avgusta 8.607 stotov) in so torej prodali za 16,3 odstotka mesa manj kot istega meseca lanskega leta.

Potrošnja mesa je dosegla v prvih devetih mesecih 78 tisoč 446 stotov in je bila za 1,6 odstotka nižja kot v istem razdobju lanskega leta.

Ni dvoma, da je to znižanje potrošnje neposredna posledica razmer, ki vladajo na trgu z mesom na debelo, kjer obstaja monopolistični sistem prodaje, tako da je meso drago in slabo. Zato kljub splošnemu napredku in dvigu življenjske ravni velika večina tržaških družin še vedno ne je mesa, o čemer pričajo tudi statistike zadnjih let, ki govore o standardni potrošnji.

V tej zvezi je treba tudi podčrtati, da drobni osebni obmejni promet ni v bistveni meri vplival na redno potrošnjo mesa, o čemer ponovno pričajo statistike, saj se je na primer potrošnja mesa dvignila od 109.000 stotov doseženih leta 1959 na 119.000 stotov v letu 1960.

V zadnjem razdobju pa je bistveno vplivala na gibanje cen in na splošno preskrbo z mesom tudi nenadna zapora uvoza klavne živine in mesa, in je verjetno tu tudi treba iskati razlog za tako občutno in nenadno znižanje potrošnje v letošnjem septembru.

Zadovoljivo pa se razvija potrošnja rib, rakov in mehkužcev, katerih so Tržačani pojedli septembra 3.231 stotov (septembra lani 2.618 stotov). V prvih devetih mesecih je potrošnja rib, rakov in mehkužcev dosegla 25.581 stotov in je bila nekaj nižja kot v istem razdobju lanskega leta.

Na občinsko tržnico s sadjem in zelenjavo na debelo so pripeljali septembra 22.101 stot zelenjave in krompirja in 30.349 stotov sadja, medtem ko so septembra lanskega leta 23.650 odnosno 29.219 stotov.

Potrošnja zelenjave in krompirja je dosegla v prvih devetih mesecih 207.689 stotov (lani 205.391 stotov) in potrošnja sadja 204.341 (lani v istem razdobju 180.631 stotov).

Za znižanje odkupnine stanovanj INA-Casa

Poslanec Vidali je vprašal ministra javnih del, ali bo posredoval da se reši spor med stanovalci, ki so jim dodelili stanovanja INA-Casa v naselju San Sergio, ter med predsedstvom te ustanove. Stanovalci namreč zahtevajo, da se podaljša odkupni rok na 25 let, tako da se znižajo mesečne odkupne vsote. V drugih mestih namreč že velja ta rok.

Poslanec je tudi vprašal ministra za delo in ministra za prevoze, ali namerava navezati stike s sindikati, da se izdelajo norme za uveljavjenje zakona št. 1369, ki predvideva, da se ukinejo dražbe za dela v državnih podjetjih ter da se zaposlijo delavci podjetij, ki prevzemajo dela v zakup.

Prof. Battigelli predsednik Zveze za borbo proti tbc

V preteklih dneh so izvolili novo pokrajinsko vodstvo Zveze za borbo proti jetiki, ki je sedaj sestavljeno takole: predsednik prof. Giacomo Battigelli, podpredsednik dr. Adolfo Ercolesi, člani: primarij dr. E. Buchberger, prof. V. Sechi in primarij dr. Jurcev. Tajnik je dr. G. Zmajevich, blagajnik pa dr. Poli. Na skupščini so soglasno izvolili prof. Lina Urizia za častnega predsednika.

Odlična predstava za otvoritev

LUIGI PIRANDELLO: «Kaj je resnica?»

Tržaško stalno gledališče je začelo svojo sezono včeraj (potem ko je premiero premaknilo s prvotno določenega predvčerajšnjega dne). Lahko rečemo, da jo je začelo dovolj lepo. Za otvoritveno predstavo je izbralo Pirandella ter ga zelo dostojno uprizorilo.

Komedija Kaj je resnica (tako so pred leti prevedli originalni naslov Così è (se vi pare) za slovensko uprizoritev tega dela) je Luigi Pirandello napisal potem, ko je že imel napisano novelo Gospa Frola in gospod Ponza, njen zet; prvič se je drama uprizorila l. 1916. Vprašanje kaj je resnica, ki ga avtor zastavi že kmalu v začetku, se potem vleče skozi vse delo in skoraj do obsedenosti muči vse osebe, ki ostanejo tudi na koncu, ko pričakujejo odrešujočega odgovora, razočarane: resnica je namreč to ali ono ali pa sploh kaj drugega.

Gospod Ponza je prišel z ženo in taščo v podeželsko mesto, vendar ne stanujejo skupaj; tašča stanuje v centru mesta, zakonca pa v manjšem stanovanju na periferiji. Tašči niti ni dovoljeno, da bi obiskala svojo hčer in ljudje v okolici začno ugibati o vseh teh stvareh, zlasti ko gospa Frola — Tašča — odklanja celo obiske sosedov. Tedaj pa svetnika na prefekturi Agazzija, ki je predstojnik Ponze, žena in hči skoraj prisilita, da potegne v vso zadevo še prefekta, ki naj bi zadevo razčistil. To pa končno staro gospo izzove, da obišče svoje sosede. Razodene jim, da so vsi njeni svojci umrli med potresom. Ponza pa je toliko nasilen, da niti ne pusti materi, da bi obiskala hčer. Takoj za njo pride Ponza, ki pove, da je tašča blazna. Misli, da je hči še živa, v resnici pa je že pred štirimi leti umrla. On se je medtem že spet poročil, vendar pa hoče na vsak način stari ženski prihraniti bolečino zaradi smrti hčere in jo pušča v veri, da hči živi. Toda za njim se spet kmalu pojavi tašča, ki pravi, da je blazen zet: misli, da mu je žena umrla in da se je poročil z drugo. V resnici pa so mu zaradi njegove krute ljubosumnosti ženo samo odvedli v neko zdravilišče.

Potem se je vrnila in on misli, da je druga in da se je spet poročil. Toda niti soočenje obeh v Agazzijevi hiši niti ni pojava gospe Ponza — ki jo mora na ukaz prefekta pripeljati njen mož — ne odkrije resnice.

Delo je zrežiral Sandro Bolchi, ki je avtorja obravnaval z velikim spoštovanjem, čeprav je bila pač njegova domislica, da je včasih skoraj koreografsko postavljal in premikal osebe na odru. Potrudil pa se je, da je bila igra vsepovsod jasna in gladka.

V ansamblu igralcev je dokaj novih imen. Včeraj so se igralci pokazali v zelo lepi luči. Gina Sammarco (Frola), Mario Pisu (Ponza), Guido Lazzarini (Agazzi), Gianni Musy (Laudisi), Maria Teresa Tosti (Dina) so med novimi vsekakor igralci dostojne umetniške kvalitete, medtem ko Mariso Fabbri (gospa Agazzi) poznamo že od prej. Nastopili so še Carlo Bagno (prefekt), Margherita Guzzinati (gospa Ponza), Clara Colosimo (gospa Sirelli), Lina Savorani (Siralli), Omero Valletta (komisar), Gina Lazzari (gospa Cini), Gianfurani (gospa Nenni) in Otmero Antonutti (strežnik).

Ljubitelji gledališča si bodo predstavo gotovo ogledali.

Kroženje kamionov 4. novembra

Ministrstvo javnih del je odredilo, da smejo četrtega novembra voziti po cestah tudi kamioni za prevoz materiala in blaga, ki tehtajo s tovorom vred nad 50 stotov.

KINO

Nazionale 15.00 «Vam ugaja Brahms?». Ingrid Bergman, Yves Montand, Anthony Perkins. Prepovedano mladini.
Fenice 15.30 «Sovražnikas». Technicolor. Alberto Sordi in David Niven.
Excelsior 15.30 «Sodni dan». Vittorio Gassman, Vittorio De Sica.
Grattacielo 16.00 «Vrni se v September». Technicolor. Rock Hudson, Gina Lollobrigida, Sandra Dee.
Arcobaleno 15.30 «Svet noči, št. 2». Prepovedano mladini.
Supercinema 15.30 «Bitka pri Alamu». John Wayne.
Alabarda 16.00 «5 marinesov in 100 deklet». Technicolor. Tognazzi, Vianello.
Aurora 16.30 «Pepelko».
Cristallo 16.30 «Nomadi». Technicolor. Deborah Kerr.
Garibaldi 16.30 «Dan maščevanja». Technicolor. Kirk Douglas in Anthony Quinn.
Capitol 15.30 «Topli veter». Technicolor. Claudette Colbert.
Impero 16.30 «Vsi nori na polko».
Italia 16.00 «Sombrero». Technicolor. Ricardo Montalban, Pedro Angeli.
Massimo 16.00 «Heraklej osvaja Atlantido». Reg Perk in Fernando Spain. Technicolor.
Moderno 16.00 «Atlantida, izgubljena celina». Technicolor. Anthony Hall. Zadnji dan.
Astoria 16.30 «Il ballo ascolta». Jerry Lewis.
Astra 16.30 «Upor sužnjev».
Vittorio Veneto 15.00 «Cudovita sedmorica». Technicolor. Yul Brynner.
Ideale 16.00 «Sedmero izzivov». Technicolor.
Marconi 16.00 «Pod pekočim solncem». Technicolor. Rock Hudson in Julia Adams.
Abbazia 16.00 «Tanofunis». Technicolor. Glen Ford.
Odeon 16.00 «Nezgode Pippa, Pike in Paperina». Slikanice technicolorju.

IZLETI

IZLET SPDT NA POHORJE

Odhod na izlet na Pohorje bo v soboto 4. t. m. ob 6. z začetka Ul. F. Severo. Prosimo za točnost.

Kino na Opčinah

predvaja danes 2. t. m. ob 18. uri Technicolor film:

RAZNA OBVESTILA

Za naročnine na razne ilustrirane revije, izdane v Pragi, Pekingu, Budimpešti, Bukarešti, Varšavi in Sofiji se obrnite na Center za kulturne stike z deželami ljudske demokracije v Trstu, Ul. S. Nicolò 11-II., telefon 29403, vsak dan od 11. do 13. ure in od 16.30 do 19.30.

Na sedežu centra so na razpolago tudi knjige, revije in brošure v raznih jezikih, ki se dobijo naposodo.

* * *

OBCNI ZBOR SPDT

Redni občni zbor SPDT se bo vršil v petek dne 17. novembra t.l. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, električne — trajno goreče peči na premog in kerosene ter na plin in drva, pe triko. Olajšave pri plačilu. Postrežba plina na dom. — Telefon 29-041.
VESPAGENZIA — tel. 28-960 — na obroke od 6090 lir za kolo «Francesco Moser sport», Trst via S. Francesco 14.
VESPAGENZIA — obroki 5160 lir za 150-kub. vozila s 5 prestavami.
VESPAGENZIA — obroki 4500 lir za 125-kub vozila. Velika izbira vesp in motornih tovornih vozil. Poskrbimo tudi za vse izvoz.

Včeraj je mirno preminila naša draga

MARIJA ZLOBEC

in zapustila v globoki žalosti moža, hčer, sinove z družinami, sestro in ostalo sorodstvo.

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes 2. t. m. ob 16. uri na domače pokopališče na Opčinah.

Trst - Opčine - Koper - Izola - Orlek - Sežana, 2.XI.1961.

Goriško-beneški dnevnik

Spomin na padle borce

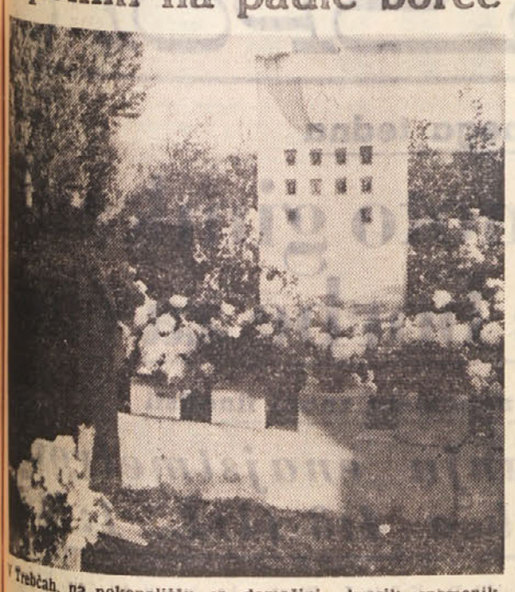

V Vrtojbah, na pokopališču, so domačini okrasili spomenik padlih partizanov s cveticami

V Ronkovici so domačini ves dan prihajali na pokopališče okrasit grobove pokojnih svojcev in padlih v partizanski borbi

Na katinarskem pokopališču je domači mešani pevski zbor zapel «Zrtvam» pred spomenikom padlih partizanov

Ljudstvo jih ne bo nikoli pozabilo

Grobovi in spomeniki padlih so bili odeti v cvetje in vence

Bivši partizani, politični preganjanci, mladina in predstavniki SKGZ so se poklonili spominu padlih na glavnem pokopališču, v Pevmi, Števerjanu in v Gonjačah

Včeraj so bile na Goriškem številne spominske svečanosti, na katerih se je demokratično prebivalstvo spomnilo svojih dragih, ki so med drugo svetovno vojno žrtvovali svoja življenja za našo svobodo in napredek.

Okoli 10. ure so številne delegacije bivših partizanov, članov organizacije ANPI, protifašistov, Slovenske kulturno-gospodarske zveze in goriške mladine položili tri vence na partizanske grobove na glavnem pokopališču ob mirenski cesti in se z enominutnim molkom oddolžili spominu vseh znanih in neznanih junakov, ki počivajo na tem kraju. Svoj venec je prinesla tudi organizacija ANFIM.

V Pevmi so ob 8. uri položili na partizanske grobove na vaškem pokopališču venec prosvetnega društva «Naš prapor», bivši partizani iz Pevme, Oslavja in Št. Mavra pa so položili en venec na pokopališče, drugega pa k spomeniku v Pevmi.

V Števerjanu se je okoli 11. ure zbralo pred spomenikom zelo veliko vaščanov, ki so kot vsako leto prisostvovali kratki, toda zbrani svečanosti v spomin na padle sinove svoje vasi. Najprej so položili k spomeniku, od koder se zelo lepo vidi partizanski spomenik v Gonjačah v jugoslovanskih Brdih, venca bivših partizanov in prosvetnega društva «Briški grič». Z enominutnim molkom so se oddolžili spominu padlih, pevski zbor prosvetnega društva pa je pod vodstvom Dorija Klavčiča zapel dve žalostinki: Nad zvezdami in Žrtvam.

Številna delegacija Števerjancev je potem odšla v jugoslovanska Brda, kjer so jin sprejeli tamkajšnji bivši partizani. Skupno so odšli k spomeniku padlih slovenskih in italijanskih partizanov v Gonjačah nad Šmartnom, kjer so položili venec in zapeli dve žalostinki. Predsednik Zveze borcev v Brdih se je zahvalil, da je tako številna delegacija prišla obiskat to svetišče in se poklonit spominu padlih, obenem pa je poudaril, da so se spomnili svojih padlih prijateljev ne glede na mejo, ki je tod začrtana. Povzpeli so se še na razgledni stolp, kjer so zapeli «Smrt v Brdih».

Ob 8. uri je generalni konzul FLRJ v Trstu dr. Žiga Vodušek prinesel venec na partizansko grobišče v Pevmi. Od tam je odšel v Gonars in prav tako položil venec k spomeniku, ki stoji v kraju, kjer je bilo med vojno taborišče, v katerem je izgubilo življenje na stotine Jugoslovanov.

—«»—

Župani iz Beneške Slovenije obiščejo kostnico v Kobaridu

Jutri, v petek 3. t.m., pričakujejo v Kobaridu obisk treh županov iz Beneške Slovenije, ki bodo prinesli cvetje na grobove padlih vojakov, ki so pokopani v kobariški kostnici. Tako je najavljen prihod županov iz Čedada, Št. Petra in Podbonesca, z njimi pa bo prišlo tudi več pokrajinskih odbornikov in svetovalcev iz teh občin.

Včeraj pa je prišel v Kobarid italijanski gen. konzul iz Kopra Zecchin in položil v kostnici venec v počastitev padlih vojakov.

Čitajte in širite
PRIMORSKI DNEVNIK

Vesti iz Nove Gorice

Zadruga v Vipavi namerava rediti okrog 1000 goved

Nova prodajalna mlečnih izdelkov v Novi Gorici
Združeno časopisno-založniško podjetje

Kmetijsko-vinarska zadruga v Vipavi je najmočnejša gospodarska organizacija te vrste v novogoriškem okraju. Poleg vinske kleti v Vipavi, moderne mlekarne v Podnanosu in trsnice v Vrhpolju, pa ima že sedaj tudi močno razvito živinorejo.

Za nadaljnji razvoj živinoreje imajo zelo dobre osnove, ki pa jih bo treba seveda urediti in izkoristiti. Pri Vipavi že urejajo veliko zadružno živinorejsko farmo za 400 krav molznic. Pozneje ji nameravajo pridružiti še mlado plemensko živino ter živino za pitanje, tako da bo posestvo redilo skoro 1000 glav živine.

Do sedaj so postavili en hlev, nadaljnje tri pa bodo dogradili do konca leta. Ob hlevih so že postavili dva silosa, od katerih drži vsak 700 kub. metrov silažne krme. Do konca leta bodo zgradili tudi veliko gnojnično jamo in gnojišče. Do hlevov gradijo 850 m dolg vodovod, ki ga bodo priključili na vipavsko vodovodno omrežje.

Ko bodo novi hlevi dograjeni, bodo zbrali v njih 216 govedi, ki jih imajo sedaj po raznih manjših hlevih v Vipavi in drugih naseljih. Poleg tega pa imajo že zagotovljen kredit za nakup 400 molznih krav, ki ga bodo začeli izrabljati in nakupovati živino ta in prihodnji mesec.

Vzporedno s temi deli pa se ukvarjajo tudi s problemom, kako arondirati zadružno zemljišče z zamenjavo nekaterih parcel z drugimi kmeti. Na ta način bodo lahko mehanizirali delo in zmanjšali proizvodne stroške. Z arondacijo nameravajo urediti veliko parcelo, ki bo merila okrog 100 ha in ki bo imela na svoji sredi živinorejsko farmo. Tedaj bo tudi dovolj krme za vso živino, ker je zadružno zemljišče odlične kakovosti ter se bo dalo z intenzivno proizvodnjo precej zvišati hektarske donose.

V sestav živinorejske farme spada tudi vipavsko letališče, ki so ga letos dobro pognojili z umetnimi gnojili, kar se je poznalo tudi na pridelku, saj so dobili po 55 stotov odličnega sena na hektar. Prejšnja leta so na istem letališču nakosili le polovico ali še manj sena kot letos.

***

Omenimo naj še, da je mlekarna v Podnanosu začela urejati svoje prodajalne po raznih krajih. Tako gradi v Novi Gorici skupaj z drugimi investitorji nov komunalni blok, v katerem bodo uredili novo prodajalno mleka in mlečnih izdelkov. Gradnja in oprema tega lokala bosta stali okrog 12 milijonov din, od tega bodo samo za opremo potrošili okoli 5 milijonov.

***

V Novi Gorici so pred kratkim sprejeli sklep o združitvi treh časopisno-založniških podjetij, ki so obstajala v tej občini v skupno «Časopisno-založniško podjetje Gorica», ki je začelo v novi obliki poslovati s 1. novembrom.

Novo podjetje se bo ukvarjalo z izdajanjem časopisa «Primorske novice», izvrševanjem vseh tiskarskih in knjigoveških del, izdelovalo bo embalažo iz kartona in plastike ter vršilo promet z leposlovnimi in šolskimi knjigami in muzikalijami, ki ga je doslej opravljalo podjetje «Naša knjiga».

Posebno pozornost bo novo podjetje posvetilo modernizaciji in izpopolnitvi tiskarne, saj je moderno podjetje te vrste nujno potrebno v okraju.

Problemi naših vasi

Ne samo Ločnik, ampak tudi Štandrež potrebuje lekarno

Služila bi tudi občini Sovodnje, ki je pravtako brez nje - INAM bi odprla svojo podružnico, če...

Že večkrat se je govorilo in pisalo o potrebi, da bi odprli v Ločniku lekarno, ki bi prišla tamkajšnjim prebivalcem zelo prav zlasti v nujnih primerih, saj so lekarne v središču mesta precej daleč. Nekatere stranke so ob volitvah postavile ta problem tudi v svoj program

Na sedežu boliške blagajne (INAM) v Gorici smo izvedeli tudi, da se je vodstvo te ustanove pozanimalo pri goriškem županstvu in predlagalo, da bi odprio v Ločniku svojo podružnico, če bi ta imela pravico, da lanko prodaja zdravila tudi nečlanom. Povedali so nam, da je županstvo odbilo ta predlog.

Ni nam znano ali govorijo proti taki rešitvi samo koristi že obstoječih lekarn, ali so še kakšni drugi razlogi. Vsekakor pa bi bilo prav, da bi dobili svojo lekarno ne samo v Ločniku, ampak tudi v Štandrežu, kjer bi lahko služila ne samo za Štandrež, ki polagoma postaja industrijsko področje in ima vedno več zavarovancev, ampak tudi za sovodenjsko občino, ki je prav tako brez lekarne. Tudi v tem primeru bi bila morda najboljša rešitev, če bi odprli podružnico lekarne INAM, ki bi imela dovoljenje za prodajo zdravil tudi nečlanom.

Prav bi bilo, če bi vodstvo INAM in pristojni občinski ter drugi organi premislili o tej zadevi, sprejeli odločitev v tem smislu, ki bo nedvomno v korist večjemu številu zavarovancev bolniške blagajne in tudi drugim.

—«»—

V nedeljo 12. novembra

Martinovanje s SPD na Lokvah

Slovensko planinsko društvo organizira v nedeljo 12. t. m. popoldne martinovanje na Lokvah, v hotelu Poldanovec. Vpisovanje za izlet z avtobusom se vrši do vključno 3. novembra na sedežu ZSPD vsak delavnik od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. Vožnja z avtobusom stane za člane po 400 in za nečlane po 500 lir. Skupna večerja na Lokvah bo za člane brezplačna ter bodo pri vpisu plačali samo po 100 lir za rezerviranje, nečlani pa bodo morali plačati pri vpisu za večerjo po 400 lir.

Odhod avtobusa bo iz Podgore ob 13 in iz Gorice, izpred kavarne Bratuš, ob 13.15.

—«»—

Nenadna slabost

Ob 11.30 so z rešilnim avtomobilom Zelenega križa pripeljali v civilno bolnišnico 32-letnega Antonia Ambrosija iz Ul. Aquileia 61. Osebje ZK, ki je bilo po telefonu obveščeno, da je postato Ambrosiju slabo, je prišlo v Ulico Mazzini, poleg bara Boni, kjer je mladenič ležal na tleh v nezavesti. V bolnišnici so mu nudili prvo pomoč in ga poslali domov.

Vprašanje demokratične manjšine v občini Tajpana

Zakaj se ne popravljajo poti in zgradi novo vodovodno omrežje?

Občinski svetovalci zahtevajo, naj se čimprej skliče seja, da bi župan povedal, kaj ga je pripravilo do tega, da ni bilo seje od 21. maja dalje

Svetovalci demokratične manjšine v občinskem svetu v Tajpani v Beneški Sloveniji so zahtevali od župana, naj jim takoj sporoči, zakaj ne skliče seje občinskega sveta, ker so se pojavila nekatera važna vprašanja, ki jih je treba čimprej rešiti. Zaskrbljeni zaradi tega pojava, svetovalci v imenu volivcev ugotavljajo v pismu, ki so ga naslovili na župana in vse občinske svetovalce, da se občinski svet ni sestal od 21. maja 1961. leta dalje. V kričečem nasprotju z zakonom občinskega sveta niso sklicali niti spomladi, da bi proučili obračun za leto 1959-60. Ceprav so naročili odboru, niso v Platišču zgradili kanalizacije in raztegnili vodovodne mreže. Ceste v Brezje prav tako niso uredili, za vzdrževanje občinskih cest v Brezje in Prosnid pa niso najeli dveh delavcev, da bi ju popravljali. Svetovalci nadalje ugotavljajo, da niso pričeli z gradnjo novega vodovoda v Tajpani, ki je občinsko središče, niti v vasi Krnahta.

Svetovalci zahtevajo, da jim povedo razloge, zaradi katerih na seji 21. maja 1961 niso dali na dnevni red gradnje vodovodov, kar krši člen 125 enotnega besedila občinskega in pokrajinskega zakona od 4. februarja 1915, ki govori, da «ni mogoče sprejeti nobenega sklepa, če ni navedeno v dnevnem redu», s katerim so bili svetovalci pozvani na sejo.

Podpisniki se pritožujejo, da je med poletnimi počitnicami občinski tehnik nadomestil občinskega tajnika. To je bilo izvršeno s tihim privoljenjem župana in odbornikov, ki so neposredno odgovorni za občinsko upravo in seveda tudi za izbiro svojih namestnikov, ki po določilih pravilnika ne morejo biti drugi kakor občinski tajniki, njihovi namestniki ali pa poverjeni občinski uslužbenci.

S takšnim svojim obnašanjem je občinski tajnik v Tajpani pokazal, da hoče voditi zakonite občinske predstavnike in se ne ravnati po določilih, ki urejujejo njegovo pristojnost.

Svetovalci zahtevajo, da bi se seja čimprej sklicala, da bi se na njej razpravljalo o navedenih vprašanjih.

—«»—

Urnik na pošti v soboto in nedeljo

Ker bomo imeli 4. in 5. t. m. dva zaporedna praznika, je poštno ravnateljstvo odredilo, da bodo poštni uradi odprti v dopoldanskih urah v soboto 4. t. m. samo za pisemsko in brzojavno službo ter bodo tudi enkrat razdelili dnevno pošto. V nedeljo, 5. t. m. pa bodo imeli urnik, kot je običajen za praznike.

Sestanek aktivistov FIOM-CGIL

Za moderne delovne odnose v kovinarskih podjetjih

Prejemki morajo ustrezati delovni storilnosti - Povečana vloga sindikata in notranjih komisij odgovarja demokratičnemu razvoju

Pred kratkim se je sestal odbor kovinarskih delavcev FIOM-CGIL, ki je razpravljal o zaključkih zadnjega zasedanja centralnega odbora sindikalne organizacije. Aktiv je bil prepričan pravilnost stališča, da je treba izvesti široko in odločno borbo, da se bistveno izboljšajo delovni in življenjski pogoji, ki morajo odgovarjati sodobnim odnosom in sodobni tehniki podjetij.

V tej zvezi so na zasedanju poudarili predvsem naslednje zahteve: 1. Doseči je treba enotnejše plač in mezd. Zlasti je treba vskladiti plače in mezde s povečano produktivnostjo dela, pri čemer je treba upoštevati delovne pogoje posameznih strok in torej različne pogoje v raznih panogah ter podjetjih. V bistvu pa tem vprašanju za popravičeno zahtevo, da morajo tudi delavci prejeti del dobička, ki ga ustvarjajo s novo tehniko.

2. Notranje komisije in zlasti sindikalne organizacije morajo sodelovati pri urejanju vprašanj, ki se nanašajo na delovne odnose. To zlasti zaradi pogodbeno uveljavljenega ritma in delovnega časa. Tudi ta zahteva je zelo važna, saj se bori na demokratizacijo delovnih odnosov, pri čemer je tudi potrebno, da pride do izraza uveljavitve sindikalnih organizacij.

3. Odstraniti je treba razlike med moškim in ženskim delom, kot tudi neupravičene razlike zaradi različne starosti delavcev.

Znižati je treba delovni čas in to postopoma v razpoloženju podjetjih v okviru splošnega zakona, da se doseže petdnevni delovni teden.

Urediti je treba kvalifikacije v skladu z modernim delovnim procesom, tako da bo delavcem na račnе načine omogočeno specializacija ter prilagoditev za delovne napore.

Urediti je treba normative vprašanja, kot tudi sodobno zdravstveno zaščito.

—«»—

Je vedno tatvine vozil

V komisariatu javne varnosti je Sergio Marussi iz Ul. Veneto Vecchio 22 prijavil, da mu je neznanci ponoči ukradli vespo, ki jo je parkiral na cesti blizu svojega doma. Prav tako se je pritožil Mario Collareda iz Ul. Rossetti 20, da mu je nekdo poškodoval avto na cesti blizu svojega doma. V Ul. Machiavelli pa je neznanci ukradli avto, ko ga je tam parkiral Zika iz Ul. Coroneo 21.

—«»—

Pešca je v trolejbusu

Včeraj popoldne se je 57-letni Rolando Trummer iz Ul. Ginnasio 43 hotela odpeljati s trolejbusom, ki vozi na progi št. 11, v mesto, pa je imela smolo. Ko je trolejbus odpeljal s postajališča, je ženska zaradi sunka padla in se pobila ter ranila po glavi. Sprejeli so jo na opazovalni oddelek, kjer se bo morala zdraviti dober teden.

—«»—

Nevaren ovinek

Z lambreto sta se včeraj popoldne peljala z Opčin proti mestu 17-letni Andrea Trisenna iz Ul. Nordio 5 in 15-letni Cvetko Rupini iz Ul. Cesare dell'Acqua 6, ki je sedel na zadnjem sedežu. Iz neznanih vzrokov, verjetno pa zaradi brzine, ju je na ovinku pod Konkonelom zaneslo in sta zletela s ceste.

Zaradi tega se je Trisenna pobil in ranil po obrazu, levi nogi in lopatici. Sprejeli so ga na prvi kirurški oddelek in se bo moral zdraviti 3 tedne. Rupini pa se je nekoliko pobil in opraskal po obrazu in levi roki ter nogi, zaradi česar se bo moral zdraviti 6 dni.

—«»—

Motorist povozil pešca

V Ul. Giulia je včeraj okrog 18. ure 19-letni Fabio Battisti iz Ul. Donatello 2 povozil z lambreto 50-letnega Karla Skerla iz Ul. F. Severo 77, ki je prečkal cesto. Pri tem sta se oba poškodovala. Škerl, ki so ga sprejeli na I. kirurški oddelek, se je pobil in ranil po čelu in obrazu ter je izgubil spomin. Pravijo, da bo okreval v dobrem tednu. Battisti pa se je pobil in ranil po čelu. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek ter se bo moral zdraviti 8 dni.

Ko so obnavljali v mestu odtočno kanalizacijo in cestišča ulic, smo se večkrat spraševali, kdaj pride na vrsto tudi Sv. Jakob, saj so ulice in pločniki, ki vodijo sem gor, vsi razdrapani. No, sedaj že precej časa obnavljajo kanalizacijo v ulicah Molino a vento, Castaldi in Scalinata in za grežnicami pridejo na vrsto tudi cestišča in pločniki. Ta dela spadajo v sklop del v bližnjih ulicah med Trgom Garibaldi in Trgom Stare mitnice ter trgoma Vico in Sansovino. Vse to kopanje ovira sicer promet, toda je bilo zelo potrebno in morajo imeti zato zlasti vozači, pa tudi pešci nekoliko potrpljenja. Upajmo le, da ne pojde vse preveč po polževo.

Hudo trčenje v Ulici sv. Mihaela med motociklistoma in kolesarjem

Vsi trije ponesrečenci so v bolnišnici z resnimi telesnimi poškodbami

Okoli 16. ure se je pripetila v Ul. sv. Mihaela huda prometna nesreča, pri kateri so se poškodovale naslednje tri osebe: 43-letni Guerrino Braida iz Gradiškute pri Ločniku, ki so ga pridržali na opazovanju zaradi udarca na čelu, pretresa možganov in zloma nosne kosti; 30-letni Umberto Tonut s Peči, ki so ga prav tako pridržali na opazovanju zaradi udarca v čelo in zloma prsta na roki; 81-letni Giovanni Marini iz Podgore, Ul. Attimis 2, ki si je pretresel možgane in zlomil levo zapestje, zaradi česar so si zdravniki pridržali prognozo.

Omenjene osebe so se peljale po Ul. sv. Mihaela. Braida je upravljal lambreto, a z njim se je peljal Tonut in sicer iz Gorice proti Standrežu. V nasprotni smeri pa se je na kolesu peljal Marini. Na kolesarjevi desni strani sta se obe vozili močno zaletel. Vsi trije vozniki so obležali na tleh z resnimi poškodbami. Z rešilnim avtomobilom so jih odpeljali v civilno bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto. Vozili sta utrpeli kakšnih 20 tisoč lir škode. Za nesrečo se zanima prometna policija.

—«»—

Zanemarjeno pokopališče v Podgori

Vsako leto za praznik vseh mrtvih svojci uredijo grobove svojih dragih, posujejo okoli njih drobnega belega peska in jih okinčajo s cvetjem. Tako je tudi v Podgori in tudi letos je bilo civilno pokopališče lepo urejeno ter okrašeno s cvetjem.

Ne moremo pa reči kaj takega o starem vojaškem pokopališču, kjer so zakopani padli vojaki iz prve svetovne vojne in ki je skrajno zanemarjeno. Plevel in osat preraščata grobove in stezice med njimi, saj se že vrsto let niti občinska uprava niti kakšna od številnih organizacij, ki se ukvarjajo z urejevanjem grobov padlih vojakov, ni zanje pobrigala. Le šolski otroci iz Podgore so tudi letos, kakor druga leta, prinesli svoje šopke cvetja in jih posadili na nekatere od teh pozabljenih grobov.

Prav bi bilo, če bi se pristojni organi pobrigali za to pokopališče, saj so tudi vojaki, ki so na njem pokopani, padli za enake cilje kot oni, ki jih te dni proslavljajo na patriotičnih manifestacijah. Posebno občinska uprava bi lahko od časa do časa poslala nekaj svojih delavcev, ki bi vsaj za silo uredili pokopališče, ki je povrhu še ob glavni cesti in prav gotovo občini v takem stanju ni v čast.

—«»—

Pri padcu po stopnicah si je deček zlomil roko

Desno podlaktnico si je pri padcu po stopnicah zlomil 11-letni Gianfranco Princi iz Ločnika Ul. Udine 199. Nesreča se mu je pripetila pri sosedovih.

—«»—

Neznanec naj bi ga povozil z avtom

Ob 3.30 so z avtomobilom Zelenega križa pripeljali v civilno bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto 21-letnega Antonia Camisija iz Ul. Capodistria št. 1 v Gorici. Dežurni zdravnik mu je ugotovil udarec v lobanjo in poškodbe na nosu. Camisi je dejal, da ga je na vogalu Verdijevega korza in Ul. Garibaldi povozil neki avtomobilist, vendar več kot toliko ni vedel povedati.

—«»—

Deček Giovanni Sanson, star 14. let, stanujoč v Ul. Duca d'Aosta 41, je bil včeraj popoldne na zabavišču v Ul. Crispi. Ko se je vračal domov, je hodil ritenski in z nogo tako močno udaril ob motocikel, ki je bil parkiran na robu ceste, da si je prerezal bedro. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu rano zašili in ga poslali domov.

Večje število deklic iz Doberdoba obiskuje čipkarsko šolo, ki je letos že drugo leto odprta v vasi in v kateri poučuje strokovna učiteljica. Učenke le redkokdaj izostanejo, kar dokazuje, da jim ugaja učenje te obrti. Na sliki vidimo mladi Doberdobki, ki se na moč trudita, da bi ustvarili kar najboljši vzorec

Na Vrhu in v Gabrjah

Občina popravlja ceste vojaki pa jih razkopavajo

Država in vojaške oblasti naj prispevajo za ureditev cest na Krasu

Večkrat se slišijo kritike, da občinska uprava v Sovodnjah premalo skrbi za vzdrževanje nekaterih občinskih cest, zlasti onih na Krasu, ki da so vedno v slabem stanju. Vendar se navadno zgodi, da ti kritiki vidijo posledice ne pa vzrokov.

Tako na primer je občinska uprava tudi letos poskrbela za popravilo občinskih poti, ki vodijo z Vrha proti Petovljam in pa z Vrha proti Martinščini. Te ceste bi bile še danes v dobrem stanju, ko bi ne prišla vojaščina in jih razkopala. Kot znano, smo imeli na Krasu dalj časa vojake, ki so imeli tod vaje, pri katerih so uporabljali tudi najtežja vozila. Posledica tega je, da so pustili številne ceste, med katerimi tudi zgoraj navedene, vse razdrapane in mnogo slabše, kot so bile preden so jih popravili občinski delavci.

Prav bi bilo, če bi pristojne vojaške oblasti poskrbele za popravilo teh poti, ali pa dale občinski upravi na razpolago potrebna sredstva, da bi ona opravila to delo. Sploh pa bi morali vojaška uprava in država prispevati za temeljito ureditev vseh cest na Krasu, saj imajo tod skoro vsako leto vojaške vaje in poleg tega pa še vojaški muzej na Debeli griži in druge vojaške spomenike, kamor prihajajo bivši bojevniki in priredijo izlete razne patriotične organizacije.

Tudi v Gabrjah se pritožujejo, da so vojaki, ki so pred kratkim odšli od tod, zapustili cesto vso blatno in zanemarjeno. Ponekod je ostalo za njimi tudi nad 10 cm blata in zdelo se je, da to ni več cesta, ampak njiva. Treba bo precej in močnega deževja, da bo vse to spral s ceste, ki še ni tako dolgo, odkar jo je občinska uprava uredila in asfaltirala.

—«»—

Okrepitev javne razsvetljave v Doberdobu

V Doberdobu je javna razsvetljava precej pomanjkljiva. V pričakovanju asfaltiranja ceste Selce - Dol, ki pelje skozi Doberdob proti Gorici, je občinski odbor sklenil okrepiti javno razsvetljavo vzdolž glavne ceste v Doberdobu. V ta namen je doberdobska občinska uprava že navezala stike z nekim milanskim podjetjem, ki se ukvarja z napeljavo javne razsvetljave. Občinska uprava računa, da bodo ta dela stala približno 1 milijon lir.

—«»—

IZ TRŽIČA

Nov način pobiranja sindikalne članarine v ladjedelnici

Sindikalne organizacije so ugotovile, da je bil dosedanji način pobiranja članarine precej nepraktičen. Zato so se pred kratkim sporazumele z upravo ladjedelnice CRDA, da bo ta pridržala 0,5 odstotka od čiste plače delavcev, ki podpišejo, da bodo plačevali članarino.

Hkrati pa so se sindikalne organizacije med seboj sporazumele, da bodo odtegnjeno vsoto za članarino razdelili med sindikalnimi organizacijami na osnovi števila glasov, ki so jih prejele na zadnjih volitvah notranje komisije. Na osnovi tega sporazuma bo FIOM-CGIL dobila od skupne vsote 44 odstotkov. Ostali delež si bosta razdelila UIL in CISL.

Delavci so z zadovoljstvom sprejeli ta ukrep, saj se zavedajo, da bo na ta način okrepili svoje sindikalne organizacije, ki bodo lahko razpolagale z večjimi denarnimi sredstvi za čimbolj učinkovito delovanje. Do sedaj je pristalo na ta način pobiranja članarine 3.654 delavcev in uradnikov. Vse kaže, da bo zelo malo tistih, ki ne bodo podpisali tega sporazuma.

—«»—

Padec motociklista v Dolu

Ob 18.30 so pripeljali v civilno bolnišnico 49-letnega Antonia Staierija iz Ul. Del Bosco 77 v Gorici, ker je v Dolu, ko je stopil iz motocikla, tako nesrečno padel, da se je hudo pobil po čelu. V bolnišnici so ga pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 20 dneh.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

v GORICI

CORSO. 14.30, 18 in 21.30: «Spartak», K. Douglas, J. Simmons, L. Olivier in T. Curtis. Cinemascope v barvah.

VERDI. 17.00: «Spoštovana družba», V. De Sica in R. Schiaffino. Italijanski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VITTORIA. 17.15: «Znane ljubezni Henrika IV.», D. Darrieux in R. Hanin. Italijanski film, cinemascope v barvah.

CENTRALE. 16.30: «Zlato sedmih svetnikov», C. Walker in R. Moore. Cinemascope, ameriški film.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 20,2 stopinje ob 13.20, najnižjo 2 stopinji ob 6.50. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 75 odst.

Šport Šport Šport Šport

Pred polnim stadionom v Glasgowu

Neodločeno v medzvezni tekmi Škotska - Italija

Strelci: V prvem polčasu Hitchens za Italijo, v drugem Brand za Škotsko

Škotska Football League: Connachan; Hamilton, Caldon; Crerand, Ure, Baxter; Scott, Quinn, Black, Brand, Wilson.

Reprezentanca FIGC: Albertosi; Davis, Pavinato; Zaglio (Janich), Charles (Nielsen), Colombo; Hamrin, Maschio, Hitchens, Law, Petris.

V včerajšnji nogometni tekmi reprezentanc nogometnih zvez Italije in Škotske so se gostje pojavili na igrišču s cvetom nogometašev, ki so prišli na italijanski polotok iz vseh koncev in krajev in ki so vredni oziroma so stali približno dve milijardi lir. In ti igralci, med katerimi sta bila Angleža Hitchens in Charles ter celo Škot Law, so zaigrali s škotskim moštvom neodločeno 1:1.

Igra je bila zelo lepa, hitra in kljub dežju ter spolzkemu igrišču tehnično na izredni višini. Je pa imela kaj čuden potek. Medtem ko so Škoti skoraj neprenehoma napadali in oblegali Albertosijeva vrata, se je Italijanom posrečilo v enem od redkih protinapadov zadeti v Connachanovo svetišče. Po 32 minutah igre je Maschio, ki se je premaknil na desno stran igrišča, prisebno predložil žogo Hitchensu. Ta jo je brez oklevanja v voleju poslal iz razdalje 15 metrov neubranljivo v škotska vrata. 1:0 za Italijo. Škoti se seveda niso predali in so streljali iz vseh strani, toda Albertosi, brez dvoma najboljši mož na igrišču, je bil vedno buden z rezultatom, da so tudi najnevarnejše žoge postajale plen njegovih rok.

V drugem polčasu so Italijani nekoliko spremenili postavo in vsi so se borili kot levi, samo da bi ohranili vodstvo. Škoti so ponovno in hitro napadali, toda pri zaključnih akcijah so bili zmedeni in niso znali izrabiti ugodnih prilik, ki jih ni manjkalo. Šele v 36' je Black z leve strani opazil prostega Branda. Predložek je bil do milimetra natančen in Brand je poslal žogo mimo Albertosija, ki se je prepozno vrgel za usnjem. Dve minuti kasneje je Wilson dosegel drugi gol za Škote, toda sodnik ga zaradi off-sideja ni hotel priznati. Kljub množičnim napadom na italijansko vrata se stanje vse do končnega žvižga ni več spremenilo.

MEDNARODNI NOGOMET

Polfinale za evropski pokal:
Bologna - Kladno 2:1 (1:0)
Slovan Nitra - Udinese 4:3 (3:0)

* * *

Za pokal velesejemskih mest:
Crvena zvezda (Jug.)-Hiberian (Skotska) 4:0 (3:0).

Za pokal pokalnih prvakov:
Tottenham Hotspur (V Brit.)-Feynoord (Hol.) 3:1, (1:0); Werden (Nem.)-Aarhus (Svedska) 3:2 (1:0).

ATLETIKA

TRIDENT, 1. — Današnja tradicionalna tekma v teku okoli Tridenta se je končala z zmago Turinčana Antonija Ambuja, ki je v zadnji metrih proge pustil za seboj člana beograjskega Partizana Slavka Subotića. Na tretjem in četrtem mestu sta se uvrstila Švicarja Jeannotet in Leupi, na petem in šestem pa Jovanović in Bajić (oba Partizan).

BOKS

Zmaga Benvenutija s k. o. v prvi rundi

Bivši olimpijski prvak Nino Benvenuti je med včerajšnjim boksarskim mitingom v našem mestu premagal Briscija iz Taranta s k. o. v prvi rundi.

«TROFEO BARACCHI»

Baldini - Velly zmagovalca z rekordnim časom

BERGAMO, 1. — Ercole Baldini je že tretjič zmagal v kolesarski dirki na kronometer za dvojice «Trofeo Baracchi». Italijan, ki je danes vozil v paru s Francozom Vellyjem je dosegel pomemben uspeh ne samo zaradi zmage, temveč tudi zaradi odličnega časa, s katerim je izboljšal rekord proge. Prejšnji rekord je s 46,913 km na uro pripadal paru Baldini-Moser.

Vrstni red na cilju 115 km dolge proge od Bergama do Bergama je naslednji:

1. BALDINI-VELLY 2.25'16" s povprečno hitrostjo 47,489 km na uro
2. Fornoni - Babini 2.27,
3. Maliepaar-Lebaube 2.30'37"
4. Le Menn-Duez 2.30'47"
5. Anquetil - Stolker 2.31'04",
6. Darrigade - Van Varenbergh 2.32"20", 7. Pambianco - Baffi 2.33"05", 8. Bono-Tezza 2.33'32", 9. Adorni - Chiesa 2.33'34", 10. Uribezubia - Uriona 2.34'25".

Propagandni turnir v odbojki

Tudi Bor v borbi z juniorsko ekipo

V soboto 4. t.m. se bo začel propagandni turnir v odbojki za moške ekipe. Poleg ekip Invicta, Vis B in C, CRA CRDA in gasilcev, se bo tekmovanja udeležilo tudi moštvo ŠZ Bor.

Borove barve bo zastopala celotna juniorska ekipa, ki jo bodo ojačili z nekaterimi bolj preizkušenimi igralci. Za Bor bodo nastopili Sergij in Valter Veljak, Škrinjar, Vitez, I. Orel, Pertot, V. Mijot, Cupin in Šušteršič.

Vodstvo Bora vabi vse igralce, da se zberejo v soboto ob 8. uri pred pokritim bazenom, od koder bodo skupno odšli na igrišče VIS v Ulico Belpoggio, kjer bo turnir potekal po naslednjem razporedu:

Ob 8.45 Vis C - BOR; ob 9.30 BOR - Gasilci B; ob 10.15 CSI Invicta - Vis C; ob 11 Vis B - CSI Invicta; ob 11.45 CRA CRDA - Vis B.

Včeraj pester spored petega dne 4. športnega tedna

V namiznem tenisu, avto in moto gimkani, nogometu in streljanju ostre borbe za čast

Urnik tekmovanj

DANES		*počitek*
Jutri		ob 10. šah
		ob 15. namizni tenis za člane in mladince
4. november — sobota:		atletika:
		ob 9. 80 metrov, krogla, daljina,
		ob 10. višina, disk,
		ob 11. 60 metrov ženske in mladinci,
		ob 12. finali tekov,
		ob 13. tek čez drn in strn.
		ob 15.30 nogomet *(finale)*
5. November — nedelja:		ob 14. namizni tenis *(finale)*
		ob 15. odbojka *(finale)*

Po zaključku tekmovanja v odbojki razdelitev nagrad.

Namizni tenis

Merlak in Tomšič med moškimi člani ter Luinova in Batistova v finalu

Kot v ostalih panogah, se je tudi k namiznoteniškemu tekmovanju vpisalo rekordno število igralcev. Vendar veliko je bilo tudi takih, ki ni so nastopili. Tako na primer ni bilo nobenega Nabrežinca. Prvič so nastopili tudi igralci iz Trebč, ki so nudili na sprotnikom več odpora kot je bilo pričakovati.

Do četrtin finala so prišli vsi najbolj znani igralci, čeprav smo videli že prej nekaj zanimivih tekem. Zelo izenačeno sta zaigrala Posega in Lasič nato Vitez in Milič D. Kovačič je le mukoma iztrgal pozitivnemu Posegi zmago po treh setih in Edi Košuta je le s težavo odpravil Viteza.

V četrtinah finala so favoriti z lahkoto premagali svoje nasprotnike, le mali Milič se je enakovredno boril s Tomsičem in je bil že skoro na tem, da nudi največje presenečenje turnirja.

Sreča je Kovačiču v polfinalu še enkrat obrnila hrbet in Merlak se je tako prebil do zadnjega kola.

Kosuta je začel odlično proti Tomsiču in je posebno v napadu blestel. Tomsič pa mu je le iztrgal drugi set, medtem ko je Košuta zaigral v tretjem nizu mnogo slabše in se predal.

Tudi med dekleti smo videli vrsto privlačnih tekem. Prvič je nastopila Boletova. Njen nastop sicer nas ni zadovoljil, ker smo pričakovali boljše igre. Batistova se je brez težkoč uvrstila v finale medtem ko je imela Luinova težji posel: njena tekma z Mijotovo je bila brez dvoma najboljša izmed vseh ženskih tekem.

P.zio

Izidi včerajšnjih srečanj:

MOSKI

I. kolo

Lasič - Dolgan 2:0 (21:7 in 21:6)
Ščuka - Colja 2:0 (21:5 in 21:9)
Milič D. - Čuk 2:0 (21:7 in 21:3)
Košuta B. - Gregorič 2:0 (21:14 in 21:19)

II. kolo

Kovačič - Ban 2:0 (21:6 in 21:10)
Posega - Lasič 2:1 (21:19, 21:23 in 22:20)
Ščuka - Bogatec 2:1 (23:21, 19:21, 21:15)
Merlak -Morelj 2:0 (21:8 in 21:11)
Košuta E. - Širca 2:0 (21:5 in 21:8)
Vitez - Milič D. 2:0 (21:19 in 22:20)
Tomšič - Košuta B. 2:0 (21:7 in 21:18)

III. kolo

Kovačič - Posega 2:1 (23:21, 20:22, 24:22)
Merlak - Kuferzin 2:0 (21:16 in 21:10)
Tomšič - Jurkič 2:0 (21:16 in 21:17)
Košuta L. - Vitez 2:1 (17:21, 21:17, 21:19)

Četrtfinale

Kovačič - Ščuka 2:0 (21:18 in 21:11)
Merlak - Kralj 2:0 (21:16 in 21:14)
Košuta E. - Grbec 2:0 (21:12 in 21:15)
Tomšič - Milič B. 2:0 (22:20 in 22:20)

Polfinale

Merlak - Kovačič 2:0 2(1:19 in 21:13)
Tomšič - Košuta 2:1 (19:21, 21:18, 21:8)

Merlak in Tomšič bosta nastopila v finalni tekmi, ki bo v nedeljo popoldne.

DEKLETA

I. kolo

Luin - Bole 2:0 (21:4, 21:9)
Mijot - Ščuka 2:0 (21:15 in 21:9)
Hmeljak P. - Nibrandt X. 2:0 (21:7, 21:11)

II. kolo

Luin - Godina 2:0 (21:4 in 21:9)
Mijot - Hmeljak P. 2:0 (21:13 in 21:15)

Polfinale

Batista - Savi 2:0 (21:11, 21:8)
Luin - Mijot 2:1 (17:21, 22:20 in 21:16)

Finalno tekmo, ki bo v nedeljo popoldne, bosta odigrali Luinova in Batistova.

GIMKANA

Moto: Barini Avto: Petaros

Še nikoli nista avto in moto gimkani privabili na tekmovanje toliko udeležencev. Naj samo pripomnimo, da se je tekmovanja z motorjem udeležilo preko 60 ljubiteljev te panoge, zaradi česar prireditelji ni bilo mogoče do poznega večera dokončati zapletenih računov v zvezi s tem tekmovanjem. Neuradni začasni lestvici včerajšnjega tekmovanja sta:

MOTOGIMKANA

1. BARINI VILJEM (Prosek-Kontovel) 2'19"2
2. Kralj Alfred (Trebče) 2'20"1
3. Kosmač Bogdan (Škamperle) 2'21"1
4. Puntar Franco (Prosek-Kontovel) 2'24"7
5. Bukavec Marjan (Prosek-Kontovel) 2'27"5 itd.

AVTOGIMKANA

1. PETAROS ZORKO (Boršt) 1'48"4
2. Peric Valentin (Nabrežina) 2'3"7
3. Švab Glauko (Škamperle) itd.

Streljanje z zračno puško

4 tekmovalci na 1. mestu

Sinočnjega zaključnega dela turnirja v streljanju z zračno puško se je udeležilo 24 članov Cankarja, Rocola in Proseka-Kontovela. Kot že v prvem dnevu se je tudi sinoči razvila med udeleženci zagrizena borba, ki se je končala z dvema tekmovalcema na prvem mestu. To sta Danilo Štoka in Ivan Lukša, ki sta zabeležila od 100 možnih 76 točk.

S tem uspehom sta se včerajšnja zmagovalca pridružila Afriču in Sosiču, ki sta v prvem dnevu dosegla isto število zadetkov. To pomeni, da si vsi ti tekmovalci delijo prvo mesto, medtem ko je naslednje pripadlo s 75 točkami članu svetoivanskega prosvetnega društva Škamperle Lucijanu Kovačiču.

Izidi včerajšnjega nastopa strelcev, med katerimi ni bilo nobenega dekleta, so naslednji:

1.	Štoka Danilo	76 točk
	Lukša Ivan	76 »
3.	Škabar Alojz	71 »
4.	Cesar Sergij	70 »
5.	Cesar Vojko	69 »
6.	Kemperle Edi	68 »
7.	Škabar Miro	67 »
8.	Jankovič Bruno	66 »
	Lukša Marino	66 »
10.	Vitez Franko	65 »
11.	Bogatec Ladi	63 itd.

Med dekleti pa je ostalo stanje takšno kot je bilo ob prvem dnevu tekmovanja v streljanju, ki je bil v ponedeljek. Ker včeraj ni nastopilo nobeno dekle, je Vijolica Novakova, ki je dosegla v desetih strelih 60 točk, obdržala prvo mesto.

Njej sledijo Lugnanijeva z 58, Strozzijeva s 57, Kolombinova z 51, Prelčeva s 46 točkami itd.

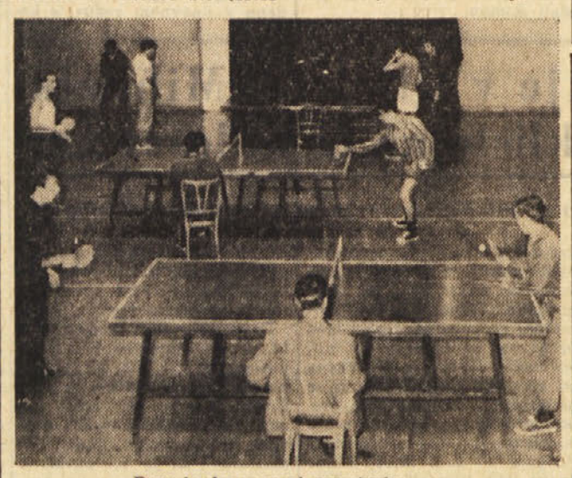

Prve borbe v namiznem tenisu

Tudi v nogometu znani finalisti

Po streljanju enajstmetrovk Križ-Trebče 4:3 (1:1, 1:1)

KRIŽ — Čač L.; Tence T., Sulčič D.; Košuta L., Finotto F., Gulemac A.; Švab L., Košuta E., Sulčič C., Casoni B., Košuta B.

TREBČE — Čač D.; Čuk A., Svarc C.; Možina T., Kralj M., Pertot B., Hreščak D., Kralj E., Čuk H., Čuk M., Čuk Marcel.

V petem dnevu letošnjega športnega tedna je prišel na vrsto tudi nogomet. In prva tekma je bila včeraj popoldne med enajstoricama Križa in Trebč. Zmagali so prvi, pa čeprav le po zaslugi bolje streljanih enajstmetrovk, ki so po neodločenem končnem izidu odločile zmagovalca.

Tekma je bila v začetku razmeroma zanimiva in ostra, toda na obeh straneh so napadalci zapravili precej priložnosti. Zaradi tega vratarja nista imela dela, medtem ko je bila obramba obeh nasprotnikov precej zaposlena. Prvi so se znašli Trebenci, ki so množično navalili na vrata Križanov, toda obramba je brez zmede čistila. Prvo resno nevarnost je zabeležil vratar trebenskega moštva, ki je moral v plovnem letu odbiti nevarno žogo. Trenutek za tem je bil vratar Križanov poklican na delo in ta je ustavil nevarno žogo na sami gol črti. Trebenci so sicer zahtevali priznanje gola, toda sodnik jih ni zadovoljil. Nekako na sredi 35 minut trajajočega polčasa, so Trebenci organizirali vrste in postajali nevarnejši. Po dveh neuspešnih napadih se je Trebencem v 23' posrečilo preiti v vodstvo. Kralj Edvin se je vrinil med obrambo, preigral beka in žogo poslal prizemno mimo vratarja Križanov v mrežo.

Križani so na to hladno prho odgovorili, a niso uspeli predvsem zaradi živčnosti, presenetiti tekmecev. Zanimivo je, da je moral sodnik zaradi glasnih protestov, kričanja in sploh nešportnega vedenja, poslati levo krilo Križanov v slačilnico. Čeprav so ostali v desetih, so Križani vendarle izenačili in sicer minuto pred koncem polčasa. Gulemac se je izmaknil nadzorstvu bekov in poslal žogo v gornji desni kot vrat trebenskega moštva.

Kot v prvem sta tudi v drugem polčasu imeli obe moštvi več priložnosti za dosego vodstva. Po igri so bolj ugajali Trebenci, ki so organizirano pripravljali akcije, a so jih zapravljali v samem kazenskem prostoru nasprotnikov. Križani so se pa bolj predali borbenosti in individualni igri, zaradi katere so si zapravili najmanj tri odlične priložnosti. Po individualni igri je predvsem prednjačil Finotto, ki je hotel sam do gola, namesto da bi žoge predložil prostim soigralcem. Rezultat tega stanja na blatnem igrišču, ki je brez dvoma oviralo lepši potek tekme, je bil, da sta moštvi končali srečanje neodločeno. Za določitev zmagovalcev je bilo torej potrebno streljanje enajstmetrovk. Pri tem je ponovno nastal spor in nešportno kričanje, katerega je sodnik avtoritativno prekinil.

V streljanju enajstmetrovk so bili Križani bolj uspešni, pa čeprav jim je nasprotni vratar dvakrat odbil žogo ponovno v polje. Križani so tako dosegli tri gole, Trebenci pa samo dva. Strelci iz Trebč so poslali dve žogi mimo vrat, dve žogi pa jim je vratar iz Križa ubranil. Končno stanje je torej 4:3 za Križane, ki so se tako uvrstili v finale.

Križani so nekoliko zaradi številne navijače, ki so prišli bodrit. Zmago bi lahko dosegli že med igro, a nekateri igralci menijo, da se z osebnimi podvigi da več doseči kot s skupno akcijo. Tega se bodo morali v finalnem srečanju izogniti če bodo hoteli uspešno nastopiti. Nekaj dobrih zamisli in potez so v včeraj nakazali. Žal je bilo to premalo za zmago nad Trebenci.

Enajstorica Križanov pred tekmo s Trebčami

Prosek-Nabrežina 7:0

PROSEK — Bukavec; Verša, Ukmar; Sardoč, Milič, Štoka; Frasinelli, Puntar, Verginella, Prašel, Stoka L., Antonini.

NABREŽINA — Caselli; Pertot D., Segato; Rukin, Gruden; Rudež, Allassio, Grmek, Pertot L., Devetak.

Za drugo tekmo dneva je vladalo precejšnje zanimanje prisotnih gledalcev, ki pa so morali s stadiona «Prvi maj» precej razočarani. Ne zaradi golov, ki jih ni manjkalo, pač pa zaradi precejšnje razlike med enim in drugim moštvom. Prosečani so pripeljali na igrišče že preizkušene igralce z dobrim tehničnim znanjem, medtem ko je bila nabrežinska enajstorica sestavljena iz samih mladih sicer odpornih in borbenih igralcev, ki pa niso bili kos nasprotnikom ne po postavah, ne v hitrosti in niti po tehničnem znanju.

Ni čudno torej, če so predstavniki Proseka - Kontovela kot valjar pregazili mlade Nabrežince, katerim so že v prvi minuti igre zadali prvi udarec. Prosečani so si žogo prepodajali v kratkih predložkih ter so se z lahkoto izognili telesno šibkejših Nabrežincev, ki so se posebno v obrambi večkrat zmedli. Najbolj izkoviti igralec proseškega moštva je bil srednji napadalec Verginella, ki je dosegel tri gole in sicer v 1' in 10' prvega polčasa ter v 23' drugega.

Od ostalih naj omenimo gol Frasinellija v 6', ko je preigral več branilcev in poslal žogo neubranljivo v mrežo gibčnega toda zelo majhnega Casellija. V prvem polčasu je bil uspešen še Štoka, ki je v 13' in 20' dosegel za proseško enajstorico četrti in peti gol ter tako zaključil prvega polčasa.

V drugem delu igre je proseško moštvo kljub jasni prednosti premoči samo dvakrat zadelo cilj in sicer v 21' s Verginellom ter v 27' s Prašeljem. Prosečani, ki so pokazali dobro nogometno znanje, so se tako uvrstili v finale, kjer se bodo spoprijeli s Križem. Prognoze so brez dvoma na njihovi strani.

Prosečani so pokazali hitro in hitro igro ter imajo v svoji sredi igralce, ki redkokdaj izpravijo priložnosti. Sicer pa njihova udarna sila ni mogla priti do veljave ker so bili Nabrežinci prešibki in niso nikoli ogrožali tekmecev.

Nogometno moštvo Proseka - Kontovela (na sliki) ima največ možnosti za končno zmago

Športne vesti iz koprskega okraja

Tabor odvzel Izoli prvo točko

Enajstorica Delamarisa osvojila naslov mladinskega prvaka koprskega okraja

V nedeljo je bila v Sežani na sporedu razveljavljena prvenstvena nogometna tekma Tabor - Delamaris. Končala se je z enakim izidom kot prvič, to je 2:2. Izolčani so imeli v začetku pobudo v svojih rokah in so po Muženiču dosegli vodstvo 2:0. V drugem polčasu je Tabor začel z dolgimi žogami osvajati teren in kljub krčeviti obrambi gostov izenačil na 2:2. Izola je nastopila nekoliko oslabljena, saj je branil vrata eden izmed branilcev. Rezultat v glavnem odgovarja dogodkom na igrišču. Igra je bila ostra, toda fair.

Položaj na lestvici se je pred odigranjem tekme Delamaris - Sidro nekoliko zapletel. Pirančani se niso zadovoljili s sklepom, da bi tekmo ponovili, marveč so se pritožili v Ljubljano in zahtevajo registracijo tekme 3:0 p.f. v svojo korist. Mislimo pa, da je ta zahteva vsaj z moralnega stališča neupravičena, saj je incident zakrivil piranski igralec, medtem ko je klub dobil odločno opozorilo, naj sam razčisti s tistimi posamezniki iz občinstva, ki se neprimerno vedejo s tem, da so igrišče v Izoli za dva tedna zaprli.

V kolikor bo nogometni forum v Ljubljani zavrnil pritožbo Sidra, bo ponovitev tekme verjetno že prihodnjo nedeljo v Izoli.

* * *

Mladinsko nogometno prvenstvo koprskega okraja je nepričakovano osvojila ekipa Izole. V odločilnem srečanju je Delamaris premagal Tomos na njegovem igrišču s 4:1. Tako je moral Koper po več letih prepustiti naslov mladinskega prvaka Izolčanom. Vsekakor je napredek mladinskega moštva v Izoli vse pohvale vreden, saj je imelo moštvo v prejšnjih letih precej težav s kadri prav zaradi tega, ker je posvečalo premalo pozornosti mladincem.

Nazadovanje Tomosa je treba pripisati dejstvu, da se je mladinsko moštvo povsem spremenilo, saj igra zdaj v prvem moštvu Tomosa kar devet članov nekdanje mladinske ekipe.

V končnem vrstnem redu jesenskega dela tekmovanja so mladinci Izole prvi z enajstimi točkami (oddali so le eno točko in sicer Postojni v Postojni), na drugem mestu je Tomos (10 točk), na tretjem Postojna (devet točk). Slede še Sidro, Tabor, Ilirska Bistrica in Pivka.

IVAN CANKAR

na klancu

28.

V. Vzbrstela je mladina

Mati je vzela list v roke in je sedla na posteljo. Vse je šlo gladko prav do konca, mati se je smehljala, vsa izba je bila polna tankega, lepo donečega glasu in okroglih, visokih besed, ki so se vrstile tako prijetno kakor koralde na verižici.

Zgodaj je še bilo, ko se je odpravil z doma, nedeljsko oblečen, lepo počesan. Mati je stala na pragu in srce ji je utripalo, ko je gledala za njim, ki je stopal po klancu dol kakor mlad gospod.

Lojzetu je bilo, kakor da je vsa svečanost samo zaradi njega, zdelo se mu je, da gledajo vsi nanj z občudovanjem in ljubeznijo, vesel je bil in komaj se je upal ozreti. Ob sedmih je bila velika maša, potem so šli v šolo in nato so se vrnili k cerkvi, kjer je bil velik in lep prostor. Tam šele je bila prava svečanost, vsa gospoda iz trga je bila zbrana, gospe v svetlih oblekah, in kolikor daleč se je videlo naokoli, po nizkem zelenem holmu, so stali ljudje, so se smejali in govorili, tako da je šumelo kakor na semnju. Za cerkvijo so bili jerbasi, polni češenj in maslenih štrukljev, sodčke piva so pripeljali iz gostilnice, točili so, še preden se je vse pričelo, in Lojze je videl, kako je debeli notar nagnil kozarec, izpil ga na dušek ter si brisal penaste brke.

Učenci so se vrstili počasi mimo velikih vrat, kjer je stala gospoda — župnik, župan, sodnik, vsi dostojanstveniki in bogataši iz trga, in župnik je delil darila. Najprej so prišli otroci iz prvega razreda; nekateri so bili bosi in so šli v zadnji vrsti; tudi na obrazih se jim je poznalo, da so s klanca. Počasi se je pomikala procesija, Lojze je bil ves nestrpen, vroče mu je bilo in gledal je tja, kjer se je sklanjal stari, debeli župnik, jemal z velikega kupa rdeče, z zlatom obrezane knjige ter dajal učencem, ki so mu poljubljali roko. Zadnja vrsta tretjega razreda je šla hitro dalje, gospodje so se ozirali nanjo z mračnimi pogledi, otroci so gledali v tla, bosi so bili, suhi in lačni in so mislili na češnje in na polne jerbase, ki so stali za cerkvijo. Nato pa je prišel zadnji razred in Lojze je bil v prvi vrsti, med samimi gosposkimi tovariši; sodnikov sin, ki je šel na njegovi desni strani, je imel celo žametno jopico, hlače do kolen in židane nogavice. Procesija se je ustavila. Župnik je vzel v roko lepo knjigo, večja je bila od drugih, vezana v rdeče platno, z zlatimi črkami je bil napisan naslov in židan trak je visel ven. «To je Mihov, Lojze Mihov!» se je nasmehnil učitelj in je pokimal Lojzetu; vsi so se ozrli nanj s prijaznimi pogledi. Župnik se je sklonil k njemu, dal mu je knjigo in Lojze mu je poljubil roko. «Kaj boš pa zdaj, Lojze, ko si dovršil šolo?» ga je prašal župnik.

Lojze se je začudil in ni mogel odgovoriti; nikoli ni bil pomislil, kaj bo potem. «V Ljubljano pojde!» je odgovoril učitelj namesto njega; Lojzeta je izpreletelo, zazibalo se je pred njim.

«Kajpa!» je deja! župnik. «Škoda bi bilo takega fanta!» in vsi so pokimali... Nato so šli dalje, prišla so dekleta, a Lojze je stopal med tovariši kakor v sanjah — pohitel bi domov in bi povedal materi; žal mu je bilo, da ni bilo matere zraven, da bi slišala. Ko je bilo vse razdeljeno in je bila dolga procesija pri kraju, je stopil župnik na stopnico pred velikimi vrati in je govoril; v dolgih vrstah so stali pred njim učenci in učenke; Lojze je bil kakor pijan in ni nič razumel, čeprav se mu je zdelo, da gleda župnik samo nanj in da samo zanj govori. Potem je govoril še učitelj in nato bi moral deklamirati Lojze; toda premajhen je bil in, ko je stopil na nizko stopnico, ga ni videl zadaj nihče; zato ga je župnik vzdignil ter ga postavil na zid, ki je bil okoli cerkve. Lojze se je iz početka malo tresel — a potem je zazvenel njegovi tanki glas svečano in veselo daleč naokoli; rdeč je bil v lica, oči so se mu svetile; pazil je natanko na besede, toda iz ozadja mu je šepetalo: «V Ljubljano!» — Videl je pred sabo obraze župnika, učitelja, vso veliko gospodo, ki ga je občudovala in ljubila; in po holmu dol, skoro do trga, je bilo vse črno ljudi in vsi so gledali nanj, občudovali so ga in so ga ljubili. Tam je bil trg, praznično so se svetile bele hiše in tam od daleč se je dvigal klanec, klanec siromakov; poznal je domačo hišo in zdelo se mu je, da stoji mati na pragu in da gleda proti cerkvi, naravnost nanj, gleda nanj in ga sliši in se smehlja, in vidi, kako ga občudujejo in ljubijo, in se smehlja. Tako je zvenel njegov lepi tanki glas, da je plaval čez trg in prav do klanca — in tam je stala mati in je poslušala... V čudnem ognju so mu gorela lica; ko je dovršil, mu je bilo, kakor da se je zdramil; kakor v sanjah je slišal, kako so ploskali in vzklikali. Učitelj ga je postavil na tla in bradati, prijazni obrazi so se sklanjali k njemu. Sodnik je odprl denarnico, in mu je dal srebrn goldinar. «Na jesen, kadar se odpraviš v Ljubljano, le pridi k meni!»

Stopila je k njemu gospa sodnica, in gospa notarka je stala zraven, in županja, debela štacunarka. «Kaj pa dela tvoja mati?» ga je prašala sodnica.

«Šivajo!» je odgovoril Lojze.

«Reci ji, da naj pride k meni!»

«Bomo že vse napravili,» je dejal župan štacunar. «Naj se oglasi mati pri meni!» je dejal...

Vse to je bilo tako čudovito, prišlo je tako nenadoma, da bi se Lojze smejal in jokal obenem. Ni mogel odgovarjati, vse se je zibalo pred njim. Ko so delili češnje in štruklje, je komaj okusil; potem so napravili velik prostor in pričele so se igre; otroci so se podili in so kričali, Lojze pa je hitel domov, po bližnjicah čez polje, mimo trga in po klancu gor. Tekel je skoro in ves zasopljen je bil, v rokah je nosil robec, ki je bil spravil vanj češnje in štrukljev, pod pazduho je tiščal rdečo, z zlatom obrezano knjigo, ki je bila skrbno zavita v mehak papir.

«Mati, v Ljubljano pojdem!» je zaklical, ko je stopil v izbo.

Mati se je prestrašila, snela je naočnike in je vstala.

«V Ljubljano pojdem, so dejali gospodje. Vse bodo sami napravili; rekli so, da se oglasite pri njih. Že jeseni pojdem.»

Tako se je zgodilo, da je vzbrstela mladika na prepotem relem drevesu. Na klancu siromakov in izgnancev se je zbudilo upanje, vse je bilo vznemirjeno, izba pri Mihovih je bila zmerom polna, najpogosteje je prihajal pisar. Slovesno je bil in govoril je mnogo, čudne reči iz mesta, iz šole, prav kakor človek, ki je veliko vedel in veliko izkusil. Tudi čevljar je prihajal, toda ni verjel veliko, dejal je, da bo zaupati ljudem tam doli; da ga bodo spravili v mesto, ter potem pozabili nanj in ga pustili tam v gnoju, v siromaštvu. Boljše bi bilo, da bi ostal doma in da bi ne hodil iz življenja, ki se je v njem rodil in ki ga je navajen.

(Nadaljevanje sledi)